

és cse-
3. sz.

párthoz

dr. Bellre
ban, hogy
akkor nő-
a fogság-
az ajánlat-
ett rejtély-
Bellre, aki
elvágták a
n ültek visz-

biai zsidók
beszarabiai
Nimerover
ben börtön-
tiltakozásul
A felhívás-
ezővé teszik
ára. Ugyan,
ilést hivat-
s nemzsidó
meg a boj-

erős bojkott
len is.
orge képv.
rlinbe érke-
lytatott Hit-
a párt más

remetteiről
munkatársa
németországi
etek Német-
szelése sze-
csász zsidót
Az uccákon
ak, akik ha-
tnak, külön-
éprecsalják
atlan hely-
ő véres tor-
omásra s min
után felül-
pen induló
éltém Ber-
dja a náci-
Fodrász-
olgoztam. A
megtudtam,
tler uralom-
megjelent a
ges csoport
sem őket,
vettem őket.
vott valaki,
bzatos ütést
alig tápsz-
ek következ-
aladó ember
holtan fe-
ora reá mé-
az ultimátu-
ni!"

véért meg-
egyik szeme
elszenvedett
eket elmon-
hoz téríteni
ásokból.

zgo
y,
le-
dni

apkiadó Rt.
rada Baron
telefon: 9-77.

Taxa postala
plátite in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánsági
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

Budapest
11. é. 8.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bármentelen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Ara 5 lej

Kedd, 1933 apr. 11.

5693. EV NISZAN 14. **XVI. ÉVF. 84 SZÁM.**

Peszach

A szónak több jelentése van: Megnyitást is jelent. Megnyílnak a szívek, megnyílik a természet, szépség és jószág megnyitja ünnepe a mi peszachunk.

Az ürmön csöppje zavarja ünnepünket. Nem ehetjük a keserű füvet és a kevesztalan kenyeret, anélkül, hogy ne gondoljunk németországi testvéreinkre, akik sohasem hitték, hogy az asszimiláció mámorából ilyen borzalmasan fognak felocsudni. Idézzük Nachum Szokolovot, aki azt mondotta a németországi zsidók nagy részéről, hogy százegy százalékban német nacionalistáknak érzik magukat.

És most, hogy jött a német nacionalisták forradalma, a zsidó származásuk felé, akár kitértek, akár a felismerhetetlenségig hasonultak, azt kiáltották:

— Mars ki!

Mars ki a hivatalból, az iskolából, a boltból, a műhelyből, Mars ki a szerzett jogokból, mars ki a németiségből!

Mert ők egyetlen százalékban sem érzik németnek a zsidót.

Lesújtó nagyon a tragédiájuk, mivel-hogy komikum is megvillan benne.

Am minél zsidóbbul érezzük, annál mélyebb a rokonszenyünk irányukban. Hiszen a micraimbeli felszabadulás sem volt lényegében egyéb, mint a népi elmerülésből való fellendülés.

Gondoljunk rájuk szeretettel s peszachkor nyissuk meg szíveinket számukra.

Intőjei Keletről

A japán-kínai dráma közeledik kifejléséhez.

A japánok áttörték a kínaiak második védelmi vonalát is és az eddigi jelentékek szerint feltartóztatlanul vonulnak Peking felé. Ezzel meg van pecsételve Kína sorsa, azé a Kínáé, amely évszázadokon át élt minden háboruszkodás nélkül, magas falak között.

Kína nem értette meg a kor intő szavát, Kína megmaradt a maga ősi mentalitásában és csak néhány évvel ezelőtt ocsudott fel, hogy elzavarja eszébe. Akkor a demokrácia jelszavával lehetett megismerlni ezt a forradalmat, amely azonban visszaesett a kínai tespedtségbe, ahelyett, hogy magasba lendült volna. Az eszme elvesztette lendítő erejét, a ropant ország martalékává esett pártvillongásoknak és generalisok marakodásának.

Közben a rokon japán faj dinasztíája erőteljesen szervezkedett, vas fegyelmegszegítést vitt be fegyveres organizációjába, kémlert és otthon olyan hadifelhőkészítésre tudott szert tenni, amely ime itt az eredménye: széles fronton, rengeteg erőteljes kínai tömegekkel szemben is győzedelmes haladnak előre a japán csapatok.

Kézenfekvő ennek a tragédiának tanulsága.

A demokrácia nem elégedhetik meg a szabadság propagálásával. A demokrácia a maga szabadságait épügy csak fegyverrel tudja megvédeni, mint a reakció.

A német példa mutatja.

Ha a tíz évvel ezelőtt nyílt lázadásra uszító Hitler a demokrácia törvényesen ártalmatlanná tette volna, ha a törvény erejét alkalmazták annak idején, akkor ma nincs hitlerizmus, akkor ma nem áll Németország megsegyenyülve az egész világ előtt, akkor ma nincsenek lakat mögött a progresszív emberek, akkor ma nem bolyonganának a hontalanná tett német zsidók tömegei szerre a világban.

A Távolkelet eseményei szembeszökően mutatják az utat, amit követniök kell a haladás barátainak. Kíméletlenül le kell csapni azokra, akik az osztályuralmat akarják visszatélepíteni és akik a középkornál is irtozatosabb állapotokat akarnak intézményesíteni. A demokráciának ma még fegyverekre van szüksége.

A francia-orosz közeledés

A hajdani demokratikus Németország külpolitikai bázisa Szovjetország volt.

A rapallói szerződés értelmében a Franciaországtól, a kisantantól és Lengyelországtól körülzárt Németország hátvédjét a kommunista Oroszország képezte.

Még a nagynémet politikusok is Oroszországban látták Németország természet-

A japánok áttörték a kínaiak második védelmi vonalát is és megnyitott az ut számukra Peking felé

A kínai kormány elrendelte a kínai hivatalok Pekingből való áthelyezését

London, április 10. A távolkeleti hadszíntéren a japánok áttörték a kínaiak második védelmi vonalát s megnyitott elöttük az ut Peking és Tienstin felé.

A lesújtó győzelem következtében a kínai kormány elrendelte, hogy az állami hivatalokat Pekingből más városokba telepítsék át, tekintettel arra, hogy a japánok offenzívája egyre több teret nyer a kínai Nagy Faltól délre eső területen. Egyidejű mukdeni jelentés szerint Madzsuria kormánya lefoglalta a területen lévő vasuti vonalakat orosz vasuti anyagát és a vonalakat saját kezelésbe vette át.

Herriot április 15-én Macdonalddal együtt utazik Washingtonba

Az egész világon meg fogják érezni — a franciák szerint a washingtoni tanácskozások hatásait. A szovjet nem kapott meghívást a washingtoni tanácskozásokra

Végetért az amerikai elzárkózási politika

Párizs, április 10. Herriot elfogadta azt a megbízatást, hogy Franciaország képviselőtében Washingtonba utazzék. Amerikai hivatalos körökben örömmel fogadják a hírt. Herriot április 15-én utazik Washingtonba ugyancsak a Berengaria gőzösön, akárcsak Macdonald.

Beavatott helyről szerzett értesülések szerint Herriot Washingtonban semmi kötelezettséget sem fog vállalni s tanácskozásokban való részvétele csak arra fog szolgálni, hogy a francia kormányt tájékoztathassa a washingtoni megbeszélésekről.

Ezzel kapcsolatban amerikai politikai körökben megállapítják, hogy Roosevelt hajlandósága abban az irányban, hogy az európai államokkal Washingtonban tanácskozásokat folytasson, kézzel fogható bizonyíték a Egyesült Államok együttműködési szándékának. Ezzel véget ér az

amerikai elzárkózás politikája s meg van az az alap a szorosabb európai-amerikai együttműködés kifejlesztésére.

Francia politikai körökben meg vannak győződve afelől, hogy a washingtoni tanácskozások hatásait az egész világon meg fogják érezni.

Feltűnést keltett, hogy a szovjet nem kapott meghívást Washingtonba, noha az utóbbi időben olyan hírek voltak forgalomban, hogy az Egyesült Államok közelebről felveszik a normális diplomáciai kapcsolatokat Oroszországgal.

Jön! Select mozgó Jön!
„Hawai rózsája”
Abrahám Pál nagy filmoperettje

Dészach

Irta: Gábel Sándor

A zsidó nép lezárta a hosszú, két-évszázados rabszolgaság kemény igáját, kivonult az elnyomatottság földjéről, hogy eljövendő nemzeti és népi életberendezkedését kellően előkészítse. A testi és lelki elnyomatása formailag is megszűnt, ezzel egyidejűleg megkezdődött a zsidó nép lelki regenerálódása, hogy végül teljesen kiemelkedhessen abból az erkölcsi fertőből, amelybe a hosszú leigázottsága, a Faraók helytartóinak szisztematikus elnyomatási politikája súlyosította. A zsidó nép erkölcsi és szellemi elmaradottsága természetes folyománya volt annak a módszernek, amelyet a hosszú micraimbeli szolgaságában vele szemben alkalmaztak. Értették a módját már akkor is a lefegyverzésnek és elsősorban az erkölcsi javakon gázoltak keresztül és tették a zsidó népet lehetetlenné. A családi élet ellen alkotott retentív rendszabályok, a fiúgyermek legyilkolása volt napirenden az akkori kultúra magas fokán álló népnél; ezzel szemben a zsidó nép már a zsidó Tan kinyilatkoztatása előtt időben is súlyosan elítélte a vérontást, a gyilkosságot. Mindezek mellett a legválogatottabb testi kínzások jutottak osztályrészül a zsidó nép fiainak. A faraói rendeletek elvontak minden életlehetőséget a zsidó tömegektől, agya furt módozatokat eszeltek ki a rabszolgasorsba került zsidóság végleges leigázására és sanyargatására. Végül a téglakészítéshez szükséges szalmát is megvonták tőlük gonosz elnyomók, akik éhen pusztítottak volna ha nem akad a zsidó József, aki racionalis gazdálkodással az éhhalált fejük felől elhárította. Várható-e a zsidó nép valaha is hálát szolgálataiért az őt elnyomó uralkodó néptől? Számtalan példa van erre a zsidó nép történelmében.

A spanyol inkvizíciónál igazán nem számított, hogy a hithűség miatt maglyahalálra ítélt zsidó orvos életét mentette meg tudásával és lelkiismeretével az uralkodónak vagy hűbéresnek adott alkotott a spanyol tudomány, vagy irodalom terén. Vagy talán kivétel képeznek-e a rettenetes németországi zsidóüldözésekben azok, akik büszkeségei voltak a német tudományos életnek? Nem. Csak a zsidó hit, a zsidó tudás, a zsidó tradíció fáj nekik, ezt sohasem tudták és tudják megbocsátani véreinknek...

Örökös intő példája marad a zsidó népnek a peszach, a szabadság ünnepe. Bölcsseink megállapítása szerint a zsidó nép egyetlen érdeme, amiért a micraim rabszolgaság láncából megszabadult, az volt, hogy elnyomatása hosszú ideje dacára megtartotta kulturáját, nem változtatta meg nevét, nyelvét, és ruházatát. A káros asszimilációt e hármassal kellekkel akadályozta meg. Nem sietett behódolni idegen, látszat-kulturának, nem majmolta kultuszát a környező népek, ellenben megtartotta a lényegét, az ősök kipróbált hitét a legkeservesebb elnyomatás dacára is. Intő példa a peszach ünnep sajátos tartásaival és vallástörvényeivel, hogy az igazi szabadság részükre soha elnyomóinktól nem jöhet, akik a humanizmus ígétit csak frázisként használják, akik az emberi kollektív és egyéni jogok ideáljával csak kacérkodnak, de azokat velünk, zsidókkal szemben nem gyakorolják, mert bennünket inferioris népek tartanak, akinek az elnyomatás, a jogtalanság, a jogfosztottság jár. Intő példa a peszach ünnepe arra, hogy igenis mindezek dacára ne változtassuk meg a nevünket, maradjunk meg a zsidó név mellett, a zsidó karakter, a zsidó önérték és a zsidó kultúra mellett, mert a névesere hátráltatja megváltásunk lassu menetét. Az asszimiláció káros cégére a névváltoztatás, az idegen kultuszok majmolása, a zsidó önérték nyilvános megtagadása. Nomen est omen, mondja a latin közmondás, maradjunk meg a régi, hamisítatlan zsidó

Figyelem!!! Ne vásároljon ruhaszövetet „Transilvania“ volt Szász Ödön R. T. CLUJ, Str. Universităţii (volt Egyetem-u.) 3.

Románia legnagyobb posztó-bélesárú és szabókellékek áruházát, ahol az alábbi, hihetetlen olcsó árakon vásárolhat:

1000 m. jóminőségű gyapjuszövetet, fiú strapa öltönyre 140 cm. széles, 1 méter ára	Lei 98	1000 méter jóminőségű, gyapju kamgarn, 140 széles	Lei 120
1000 m. ugyanaz, nehezebb minőségben, férfi öltönyre, 1 m. ára	Lei 140	1000 méter jóminőségű, gyapju kamgarn, 145 széles	Lei 180
1000 m. angol zsánerű cheviot, férfi sportöltönyre, 140 cm. széles,	Lei 170	1000 méter jóminőségű, gyapju kamgarn, 145 széles	Lei 240
		1000 méter Ia. minőségű gyapju kamgarn 145 széles	Lei 270

Különleges, finom férfi-felöltő, öltöny, valamint női-kabát és kosztüm kelmékben óriási választék. Eredeti gyári árak!!!

név mellett. Intő példája a fenséges pészach ünnep a zsidó népnek arra is, hogy külsőségekben se hódoljon be az esztelen hozzásimulási törekvéseknek, amelyek lényegileg ugysem használnak a zsidóságnak, csak jellemgyengeséget árulnak el. Nálunk nincsenek üres formák, a forma is szoros, elválaszthatatlan tartozéka a lényeknek, amely nem nélkülözheti a formát, mert minden — sokszor a laikus által értelmetlen — forma is a tradícióban gyökerezik. Micrájimbéli őseink ezért ragaszkodtak a ruházatukhoz, amely megkülönböztette őket egyilkos elnyomóiktól, hogy nemcsak a lelkiükben, de a külsőségekben is eltértek tőlük, hogy ha netán a lényegtől a kedvezőtlen körülmények el is térítették őket, figyelmeztesse őket a külsőség, az elütő kontraszt a lényeghez való visszatéréshez... De nyelvüket sem adták fel elnyomott őseink, mert hamisíthatatlan kulturánk legpregnansabb kifejezője a régi szent nyelve Izrael népének, melynek megőrzése a legbiztosabb garanciája a zsidó nép örökkévalóságának. Az asszimiláció őseink által kipróbált hármaskönyv akadályos nyelvi kifejezést az eljövendő pészach ünnepben, amely visszavezeti sokat szenvedett népünket fenmaradásához, a tiszta, hamisíthatatlan zsidó vallásigazsághoz, mely elpusztíthatatlanná teszi a sok megpróbáltatáson keresztül ment zsidó népet...

Vértessük fel magunkat eme életigazságokkal a gyönyörű szabadságünnep bensőséges családi estéin, ruházzuk át ideáljainkat gyermekeinkre és így biztosítsunk részükre egy szebb, egy boldogabb jövőt.

Egész Románia tudja,

hogymár sok milliót fizettünk ki szerencsés ügyfeleinknek. A legutóbbi huzason nálunk nyerték az

1.000.000 — Lei főnyereménytis

A szerencse útja mindenkinek nyitva áll, de csak az nyerhet, akinek sorsjegye van.

Vásárolja meg Ön is sorsjegyet nálunk, hogy résztvehessen a május 4. és 5-iki húzásban.

Erdély legnagyobb osztálysorsjáték üzlete

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 20. A román állami osztálysorsjáték főelárúsi tója.

Óvakodjon az INFLUENZÁ-tól a kellemes illatú és

fertőtlenítő „Szt. László“ szappannal

Oroszországban ezidén is erős antipészach mozgalom indult meg

London, április 10. Moszkvából érkező jelentés szerint Szovjetországban ezidén is erős antipészach-mozgalmat indítottak be, Leningrdban. Ebben az évben azokat az üzemeket is be akarják járni a vallásellenes agitátorok, amelyeket tavaly még megkíméltek, a cipő és ruhaipari üzemeket. Az agitátorok vallásellenes estélyeket rendeznek és ebédidő alatt is tartanak vallásellenes előadásokat a zsidó munkásoknak. Ezidén arra fektetik a fősúlyt, hogy az öregeket bírják rá a pészachi ünnep ab-

baghyására. A munkásbrigádok zsidó tagjait a zsidó kollektív farmokra is küldik. Ezek végrehajtják a pészachellenes kampányt és maguk is résztvesznek a zsidó ünnepnapokon a mezei munkálatokban.

A városok közül leginkább Odesszaban dolgoznak a vallásellenes klubok. Odesszaban külön vallásellenes kiállítást rendeznek ebből az alkalomból és a rádió vallásellenes beszédek terjesztene. A mozikban vallásellenes szellemű filmeket mutatnak be.

A CFR aranyfrank alapon köti meg az új nemzetközi szállítási szerződést

Fontos tanácskozások Bucurestiben

Jelentették, hogy a CFR felmondta a Magyarországgal, Ausztriával, Csehszlovákiával és Németországgal kötött szállítási szerződéseket, mert ezután aranyfrank alapon akarja számítani a fenti országokkal lebonyolítandó szállítást. Az említett négy állam vasutainak megbízottjai Bukarestben napokon át tárgyaltak a CFR vezérigazgatóságával, hogy minél előbb új szerződést köthessenek. Románia ragaszkodott az aranyfrankhoz, különösen azért, mert Ausztria és Németország valutájának árfolyama esőkkenőben van az aranyfedezet redukálása következtében. Bukarestben tegnap tárgyalt utoljára a nemzetközi bizottság. Ausztria, Németország, Magyarország és Csehszlovákia a mai lejbázison szerette volna fentartani a szállítási összeköttetést, de Románia ragaszkodott az aranyfrankhoz. A tárgyaló felek végül az aranyfrank-számban állapodtak meg és erről jegyzőkönyvet vettek fel. A végleges döntés természetesen az öt állam kormányától függ, mert ez a tanácskozás csupán javaslat a kormányok számára.

Egy erdélyi szegény orvos feljelentett egy pesti háztulajdonost, „mert kicsalta a vérért“

Budapest, április 10. Páratlanul érdekes probléma elé állította a budapesti rendőrséget egy Budapesten tanuló szegénysorsu, erdélyi származású orvos. A fiatal ember olyan címen tett feljelentést a főkapitányságon, amire a rendőrség sokrétű gyakorlatában még nem volt példa. Ameddig ugyanis feljelentett egy jómódú budapesti háztulajdonost lopásért, azon a címen, hogy a háziúr kicsalta a vérért.

A VI. féléves orvos feljelentésében részletesen előadja, hogy ő véreos, egész séges, de szegény fiú, akit tanulmányai miatt Erdélyben élő szegény szülei támogatni nem képesek s már évek óta olyan módon igyekezik egy kis mellékjövedelemre szert tenni, hogy súlyos betegeknek akiknek vérátömlesztésre szükségük van, felajánlja a vérért. A honoráriumot természetesen a betegek hozzátartozóitól mindig rendszeresen megszokta kapni.

A múlt héten Hausmann Ferenc idős háztulajdonoshoz hívták a doktorust egy ilyen műtétre s mivel a háztulajdonos kezelőorvosa ismerte a doktorust és vérért tudta, hogy ennek vérátömlesztése egyezik a háztulajdonoséval. A doktor természetesen örömmel vállalkozott erre a mű-

tétre. A rend kedvéért azonban megkérdezte még az orvostól:

— És mennyit kapok?
— Mint rendszeren — válaszolta az orvos — ötven pengőt.

A doktor ezt helyeslően tudomásul vette és mint rendszeren pár perc múlva megkezdődött a vérátömlesztés. A műtét után kissé kimerült, estig a szanatóriumban maradt és este kimerülten hazatért lakására.

Harmadnapra fiatal szervezete kipihente a vérvesztéséget és a doktor elindult Hausmannhoz 50 pengőjét beinkasszalni. A szanatóriumban örömmel hallotta, hogy a vérátömlesztés segített a háztulajdonoson s már a gyógyulás útján van. Mivel pedig a kezelőorvos nem találta a szanatóriumban, egyenesen benyitott Hausmann betegszobájába, aki a nála levő felesége és leánya társaságában fogadta a doktorust.

A diák először udvariasan érdeklődött a beteg hollyéte iránt, majd amikor Hausmann szivarral is megkínálta, bátorságot kapott és egyenesen rátért a tárgyra.

— Most hát kérem tisztelettel kérem az 50 pengőt, mert szükségem volna a

Szinkör Mozgó

Kedd, szerda 3, 5, 7. kor:

Egy lány, akit nem lehet feledni

Dolly Haas, Willy Forst.

Jön: TAJFUN Jön:

Lengyel Menyhért világhírű darabja.

Liane Haid és Inkisinnoff!

Szállítóképes cukorka- és csokoládégyár keres Cluj és környéke részére jó bevezetett megbízható ügynököket, akinek bizományi lerakatot létesítene. Ajánlatokat következő címre kérem: Rudolf Szatmári (Csokoládékirály) cukorkagyárának Arad, Str. Soarelui 11.

pénzre. A háztulajdonos csodálkozva vette ki a szivarját szájából:
— Micsoda ötven pengőt?
— Hát ami az átömlesztett véreért jár.
Hausmann egyideig gondolkodott, összeszorgott feleségével, majd kategórikusan kijelentette:
— Intézze el fiatalember a dolgot a doktor ural vagy a szanatóriummal, ők ugyanis belekalkulálták azt nekem.
A fiatalember eleinte méltatlankodott, próbált ellenkezni, de végül is a háztulajnos felkérte, hogy ne zavarja őt tovább és hagyja el a szobáját.

A szegény elkéseredett diák végül is elhatározta most, hogy erősebb eszközökhez nyúl. Felsietett a főkapitányságra és minősített család címen feljelentést a háztulajdonos ellen, mert ez ravasz fondorlattal kicsalta a vérért és többszöri felszólítása ellenére sem adta vissza.

Miután a rendőrségen megállapították, hogy a orvos által előadott tényállás megfelel a valóságnak, az ügy aktáit áttették az ügyészségre s most majd a bíróság fogja eldönteni, vajjon kicsalta-e tényleg a orvos vérért a gazdag jözeffvárosi háztulajdonos.

Kevés pénzért drága rókát

DÉRI szücsáruháza

Modern nyakboát nagyon olcsó árakban. Szörmék mely elleni megóvása megkezdődött.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, április 11.

Bukarest, 20.20: Szimf. hangv.
Budapest, 9.15: Postászenekar hangv. 12.05: Enck és hegedűhangv. Majd hírek, pontos időjelzés, 16: Móra László előadása. 17: Grammfónhangv. 18: Francia nyelvoktatás. 18.30: Szalonzenekari hangverseny. 19.15: Előadás. 19.45: Magyar nóták cigányzene kísérettel. 20.40: Opera-előadás. Wagner: Parsifal c. operája majd időjelzés, időjárás, hírek és cigányzene.
Bécs, 20: Külföldi állomás műsorának közvetítése.
Berlin, 21: Hangjáték.
Lipsee, 21: Régi bécsi zene.

Szerda, április 12.

Bukarest, 20.30: Műdalok, 21.15: Zongora.
Budapest, 9.15: Szimfónikus hangv. — 9.30: Hírek. 12.05: Grammfónhangv. 12.25: Hírek. 13: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.45: Hírek. 16: Divat-tudósítás. 17: Cigányzene. 18.50: Zongora. 19.30: Révész Béla előadása. 20: Szink-előadás. Paul Gerald: Szeretni c. műve. 22.10: Időjárás, hírek, majd cigányzene. Bécs, 19.35: Mahler: VIII. szimf. Berlin, 20.30: Citera.
Breslau, 20: Tarkaest.
Langenberg, 21.45: Brahms műveiből.

Zeletzky

Bucures

Kelet tud. vizsgálat el Hagi befejezte hozzálátott Skoda-műattanulmány nagyrészeven volt másot kétegnap re tok leford. Uj ford. rán a kévaló vissz. tes, a rom. művektől. sával fejt. leveleket. irodájába githatták. és kiknek Skoda-mű. nai okm. gába küll. siffre kul. megtagad. tatkoztak. képviselő. kiküldötté. fejteni és. zólni. Er. hány leve. fejte a. tiz igen. má nem. a címen. tartalmaz. nem érde.

Történe. volt szó. a Skoda-m. gyaltam. nem az ü. és „bizom. képviselő. kiküldötté. „Ikszikik. és az „ol. jelölési.

Zeletzky. éjjel-napp. tonai viz. jaiban Ze. sitást ad. arra von. jét a let. milyen. uccai lak.

Az utó. már nem. gosítással. hogy edd. záténnie. zai ügyé. második. majd elr. szállítsák. Zeletzky. speciális. és kivéte. való hí. katonai. sége van. jezettnék. szembem. este hat. tiszt álta. alatt Bru. ták át és. érvénybe. ügyészség. parancs. szükséges. esetre el. róságra.

Ezen a. az inform. tek közö. is szerep. Zeletzky. kiszivárg. képviselő. világ eg.

Bruno Zeletzkyt bebörtönözték Jilavában

Zeletzky egyetlen nevet sem adott ki és kéthetes folytonos kihallgatása alatt mindvégig megőrizte nyugalmát. Érvényben marad a Skoda-szerződés...

Bucuresti-Bukarest, április 10. (Az Uj Kelet tud.) A Skoda-ügyben megindított vizsgálat tegnap újabb fázishoz érkezett el. A Hagi Stoica őrnagy, katonai ügyész befejezte Bruno Zeletzky kihallgatását és hozzájárult a házkutatás alkalmával a Skoda-műveknél talált akták és iratok áttanulmányozásához. Minthogy ezeknek nagyrésze német, részint cseh nyelven voltak írva, a katonai ügyész tolmácsot kért a nagyvezérkartól. A tolmács tegnap reggel már hozzá is látott az iratok lefordításához.

Uj fordulatot jelentett a vizsgálat során a két királyi biztosnak üres kézzel való visszatérése Prágából. Mint ismeretes, a román kormány azt kérte a Skoda-művektől, hogy a sifre-kules felhasználásával fejtsék meg azokat a sifrirozott leveleket, amelyeket Zeletzky bukaresti irodájában találtak és amelyek megvilágíthatják volna, hogy milyen eszközökkel és kiknek a korrumpálásával sikerült a Skoda-művek képviselőinek titkos katonai okmányok birtokába jutni. A Prágába küldött két királyi biztos előbb a sifre kules átadását kérte. Ezt a csehek megtagadták, ellenben hajlandóan mutatkoztak a cseh hadügyminisztérium képviselőjének jelenlétében és a román kiküldöttek kizárásával az iratokat megfejteni és azoknak tartalmát esetleg közölni. Erre azután az történt, hogy néhány levelet csakugyan bemutatnak, megfejtve a román kiküldötteknek, ellenben tíz igen fontos levél és okmány tartalmát nem voltak hajlandók közölni azon a címen, hogy „kereskedelmi titkokat” tartalmaznak, amelyek a katonai ügyészt nem érdekelhetik.

Olaj, petróleum, stb.

Történetesen éppen azokról a levelekről volt szó, amelyekben Zeletzky jelentette a Skoda-művek központjának, hogy „tárgyaltam Ikszkokisszal”, sikerült megnyernem az ügynek a petróleum képviselőjét és „bizonyos összeget juttattam az olaj képviselőjének”. Titok maradt a román kiküldöttek előtt, hogy ki rejtözik az „Ikszkokiss”, „a petróleum képviselője” és az „olaj képviselője” misztikus megjelölései mögött.

Zeletzkyt több mint két hete ugyszólván éjjel-nappal ostromolja kérdéseivel a katonai vizsgálóbíró. A vizsgálat első napjaiban Zeletzky néhány fontos felvilágosítást adott a vizsgálóbírónak, különösen arra vonatkozólag, hogyan töltötte idejét a letartóztatását megelőző napon és milyen látogatásokat fogadott Batiste ucai lakásán.

Az utolsó napokban azonban Zeletzky már nem volt hajlandó semmilyen felvilágosítással sem szolgálni. Kijelentette, hogy eddigi vallomásaiban nincs mit hozzátennie. A vizsgálat stádiumáról a katonai ügyészség kimerítő jelentést tett a második hadtest parancsnokságának, majd elrendelte, hogy Bruno Zeletzkyt szállítsák át a jilavai katonai fogházba. Zeletzky eddig a hadbírószágon részére speciálisan berendezett szobában lakott és kivételes bánásmódban részesült arra való hivatkozással, hogy jelenléte a katonai vizsgálóbíróknak állandóan szüksége van. Most, hogy kihallgatása befejezettnek tekinthető, megszüntették vele szemben a kivételes bánásmódot. Tegnap este hat órakor rabszállító kocsiában, egy tíz fős által vezetett különítmény őrzete alatt Bruno Zeletzkyt Jilavába szállították át és ott bebörtönözték. Továbbra is érvényben marad vele szemben a katonai ügyészség által kibocsátott letartóztatási parancs. Szembesítés vagy pótkihallgatás szükségessége esetén Zeletzkyt esetlegesen el fogják hozni Jilavából a hadbírószágra.

Ezen a héten megkezdődik a tanuk és az informátorok kihallgatása. A beidézetek között néhány markáns személyiség is szerepel.

Zeletzky eddigi kihallgatásairól már kiszivárgott annyi, hogy a Skoda-művek képviselője a román politikai és katonai világ egyetlen személyiségéről sem tett

terhelő vallomást, sőt állandóan óvatosan ügyelt arra, hogy neveket egyáltalán ne említsen. Hiábavaló volt a katonai vizsgálóbíró minden próbálkozása és hiábavalók voltak a váratlan éjjeli kihallgatások: Zeletzky legnagyobb kimerültségében is megőrizte öntudatát és önuralmát. Erdelkes mindenesetre, hogy egyelőre csak a letartóztatási végzés van kibocsátva ellene, a perrendszerü vád alá helyezés még nem történt meg.

Szorosan ide tartozik a román állam és a Skoda-művek között a további kapcsolatok kérdése. Az első pillanatban úgy látszott, hogy a Zeletzky-ügy kipattanása után a hadügyminisztérium fel fogja bontani a Skoda-művekkel kötött szerződést. Az ügy szenátusi vitája s különösképpen Prezan marsall kijelen-

tései után egészen bizonyos, hogy erre nem kerül sor. A hadügyminisztérium és a Skoda-művek prágai vezérigazgatósága közötti újabb tárgyalások eredményeképpen a Skoda-művek szakértőket küldtek Bukarestbe, akik újabb instrukciókat vesznek át a Romániának szállítandó ágyúk és municiók mennyiségére és minőségére vonatkozólag. Dlabaci mérnök, technikai szakértő és Hruska vezérigazgató már napok óta Bukarestben tartózkodnak, hogy a Zeletzky-ügyvel kapcsolatosan felmerült konfliktust elsimítsák. A napokban Bukarestbe érkeztek a Skoda-művek egyik kereskedelmi kiküldöttje is, aki fellebbezést akar a pénzügyminisztériumhoz benyújtani a Skoda-művek bukaresti képviselőjére kivetett adóbírság ellen.

Jorga szerint a Vaida-kormány után csak diktatura következhetik

A volt miniszterelnök nem bánná a liberálisok kormányzását sem, de nem vállal érte felelősséget

Bucuresti-Bukarest, április 10. (Az Uj Kelet tud.) Jorga prof. összehívta pártjának egészen szűkkörű végrehajtó bizottságát, hogy elmondja előtűk véleményét a jelenlegi politikai helyzetről. Mindenekelőtt is elesen nekiment a

nemzeti parasztpárti kormányznak a genfi egyezmény miatt, amely néhány külföldi bankár előtt térdre kényszeríti az országot. Azután kifejtette az ö alkotmányjogi teóriáját, amely lényegében a következő: néha az uralkodó egy-

maga is kormányozhat. Ha a mi királyunk ezt nem tehetné meg, úgy vagy a pártokhoz, vagy pedig egy bizonyos személyhez kell segítségért fordulni.

— Melyik párthoz forduljon nálunk a király? Semmiesetre sem azokhoz, amelyeket ő maga teremtett (nyilvánvaló a célzás a georgistákra és a gogistákra), mert a korona nem alakíthat pártokat. Ellenben azokhoz a pártokhoz kell fordulnia, amelyek a nemzeti életet, nem pedig a kaland politikai nívóját képviselik. A király eddig mintegy hétszer fordult egy olyan párthoz, amelyek hivatását és formációját maga a párt sem tudná megmondani. A nemzeti parasztpárt mellett van azonban még a liberális párt is, melynek megvolt a maga szerepe Nagyrománia megteremtésében. En sohasem segítettem ezt a pártot, kormányzásáért nem is vállalnám a felelősséget. Am az uralkodónak mégis ahhoz a párthoz kell fordulnia, amelyre az uralkodónak van szüksége és nem ahhoz a párthoz, melynek a királyra van szüksége.

Jorga kijelentette végül, hogy ő a pártkormányzásban nem hisz. Nem lesz elkerülhető a harmadik megoldás, hogy tudniillik az uralkodó egy olyan személyhez forduljon, akiben feltétel nélkül megbizik s aki iránt az ország is bizalommal van.

Mielőtt gyermeke iskolába megy

megegyezzen alaposan öblögesse száját és fogait ODOL-szajvízzel. Az ODOL igazán tartós hatású fertőtlenítő és megóvjá gyermekét a fertőzéstől.

Iskolaköteles korban különösen fontos a száj és a fogak ápolása. A felnövekedő ifjuság ápolja tehát fogait állandóan

ODOL-szajfertőtlenítővel.

Maniu és Mihalache ma Kolozsváron találkoznak

Hír szerint Maniu elégedetlen a jelenlegi kormányzással. Politikai meglepetés készül?

Cuj-Kolozsvár, április 10. (Az Uj Kelet tud.) Kedden reggel Kolozsvárra érkezik Ion Mihalache volt belügyminiszter, a nemzeti parasztpárt alelnöke. Mihalache a román kormány képviselőjében résztvevő a genfi leszerelési konferencián, majd hosszabb tanulmányutat tett a nyugateurópai államokban. Pénteken Bécsben tartózkodott Mihalache és hosszas megbeszélést folytatott Dolfuss osztrák kancellárral, akit többek között informált a romániai politikai helyzetről is.

Ugyancsak kedden érkezik Kolozsvárra, Badaacsonyból jövet, Maniu Gyula, a nemzeti parasztpárt elnöke is. A két politikus kolozsvári találkozására előfeszült érdeklődéssel tekintenek politikai körökben. A Maniu környezetéből kiszivárgott hírek szerint ugyanis a volt

miniszterelnök nincs megelégedve a jelenlegi politikai helyzettel. Ellene van az ostromállapot további fentartásának és nem ért egyet a kormány konverziós javaslatával sem. Hír szerint Maniu közölte ezen fentartásait Vaida Sándorral is, aki azonban kijelentette, hogy amennyiben őt nem hagyják nyugodtan dolgozni, szó nélkül lemond. Semmiesetre sem fog hozzájárulni ahhoz, hogy a pártvezetőség továbbra is olyan preszkiót gyakoroljon reá, mint az első Vaida-kormány idején, amikor a kormánynak minden egyes ténykedését a pártiroda cenzurázta.

Maniu viszont érthetően tartózkodik attól, hogy nyíltan dezolidarizálja magát a kormánnyal, különösképpen most, amikor egy esetleges kormányváltás a Skoda-üggyel hozná összefüggésbe a

közvélemény.

Ezzel szemben szükségesnek tartja Maniu, hogy akcióba lépjen a jelenlegi helyzet megjavítására. Valószínű tehát, hogy a Maniu-Mihalache találkozás eredményeképpen egy olyan megnyilatkozás fog történni, amely Maniunak a jelenlegi kormányzással szembeni fentartásait hivatalosan is nyilvánosságra hozza.

Naphtalin, Creolin

s minden más vegyiárúknak nagybani eladása: Ullmann József és Fia vegyiárú-importhoz. Oradea, Telefon: 6-77.

Husvétii öntözők

Illatszerek és kölnivizek nagy választékban a RÓZSA M. ROYAL droguéria és illatszertárban Főter 26.

MA MÉG ITT...

Részlet Glasner Akiba főrabbi ur Sabbath-Haggadolai beszédéből. ... És most, amikor Németországban lakó testvéreinknek újra vándorbotot kell kézbevenniük és vándorolni, menni országokba, amelyek nem akarják őket befogadni, sehoh sem kellene, most igazoldók be, hogy csalóka volt a hit, amely az emancipáció és asszimiláció által gondolta a zsidókérdést megoldani. Ime most beigazolódik, hogy még a keresztvíz sem mossa le róluk zsidó voltukat, még az sem használt ott, ahol a kultúra fény mázának lepattanásával kibújta az ősi, gyilkolásra vágyó vadállati ösztön. Ez az állati ösztön mutatja meg most az asszimiláció útjain tévelygőknek, hogy a zsidónak nem szabad, de nem is tud beolvadni a többi népekbe, a más népeknek nem kellene a zsidók által alkotott nem-zsidó kultúra, a zsidónak csak zsidósága van helye. Es talán itt fog átváltozni a mesterünk által kimondott átok — áldás: **וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח אֶת-עַמּוּתוֹ וְלֹא-יִזְכָּר אֶת-אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיָה כִּי-יִשְׁכַּח אֶת-אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיָה כִּי-יִשְׁכַּח אֶת-אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל** és eladnátok majdán magatokat **וְהָיָה כִּי-יִשְׁכַּח אֶת-אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל** ellenségeiteknek szolgáivá, idegen kultúra uszályhordozójává, de nem léssen ki megvegyen benneteket. Ti nem kellett nekik.

Es amig a zsidó nemzetnek nem lesz önálló zsidó otthona, addig mind csak üldözöttségben és szenvedésben lesz része. Es ez az állam csak Erec Jisráél lehet, az az ország, amelyre mesterünk mondta: **וְהָיָה כִּי-יִשְׁכַּח אֶת-אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל** „és pusztá fog az maradni utánatok”. Ime, bár kétezer éve vagyunk onnan elzúvva és más, idegen népek vették azt birtokukba, azok nem tudták azt felépíteni, az pusztá maradt, mert azt csak a zsidó nép maga építheti fel. Es építi is. Már világszerte csodálják a földből kinőtt új városokat, már kezdik beismerni, hogy a zsidó nép csodákat művelni is képes.

Sajnos, nagyon sokan vannak, akik nem akarják belátni, hogy mily szükséges ez az építkezés, akik minden energiájukat hitközségi harcokra és kicsinyes kollektásokra pazarolják el, ahelyett, hogy építeni és teremteni segédkezzenek, építeni és teremteni, mert addig hiába döngtjük az egék kapuját, hiába kérdezzük a mindenhatót: **מִדּוּעַ לֹא בָּנָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִדּוּעַ לֹא בָּנָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** „Miért nem jön még Jisaj fia?” Miért nem jön, hogy megváltson már bennünket ettől a sok szenvedéstől és üldözöttségtől? Mert a felelet rá: **מִדּוּעַ לֹא בָּנָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִדּוּעַ לֹא בָּנָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** Miért nem végeztétek el kötelességeket? Hány téglát hordtatok az Erec építéséhez? Semmit!

Csak, ha egy egységes zsidó államot, egy vallásos alapon álló államot fogunk felépíteni, csak akkor lesz jogunk egyenesen az Ur színe elé járulni: Urunk, Királyunk ime, mi felépítettük Zsidó-országot, mi megtettük a magunkét, most rajtad a sor, küldd el Jisaj fiát!

Es ne aggódjanak a kishitűek, az örökös „bölcsek”, a mindent előrelátók és előre tudók, hogy ugy sem ér semmit, Erec Jisráél ugy sem tudja majd az egész zsidóságot befogadni, tehát kár energiát pazarolni, Nem igaz! Csak rossz-

akarát akar és tud ebből tőkét kovácsolni. Mert bár tény, hogy Erec Jisráél nem tudja befogadni az össz-zsidóságot, de egy felépült, önálló állam megvédi majd az idegen országokban élő hozzátartozóit, hogy azoknak bántódásuk ne legyen. Erec Jisráél a gáluthban élő zsidóságra fog majd vigyázni, mint ahogyan sok, még kisebb ország is, amelyeknek idegenben élő alattvalóit nem merik bántani, mert országuk diplomáciája azonnal elégtételt követel és kénytelen adni. Egy önálló zsidó állam meg fogja majd védeni a leendő diplomatai útján a szétszórta élő tagjait, hogy azokat ne érhessek oly bántódások, mint amilyenek németországi testvéreinket érik.

Csak ha ezt megvalósítjuk, mondhatjuk

Olcsóbbodik az élet: nő a gazdasági válság

A világiaci árak egyre esnek a gazdasági válság hatása alatt

Cluj-Kolozsvár, április 10. Az áresésekről vagy áremelkedésekről készült statisztika mindig csalhatatlan bizonyítékai a világhelyzetről felállított tételeknek. Például, ha a világiaci árak emelkedése indexszerűen kimutatható, akkor, noha a vásárlókörzéség paanaszkodik is, hogy a drágaság nőttön nő s már „kibirhatatlan”, a helyzet mégis az ilyenkor, hogy a világgazdaság virágzó idejét éli, a kereskedelemnek kereseti lehetősége mutatkozik, az ipar hatványozottan termel, egyszóval „konjunktúra” van. Alább közöljük a világiaci árak eséséről szóló statisztikát. A megélhetés a statisztika szerint egyre könnyebb kellene, hogy legyen, hiszen az árak folyton esnek. A tényleges helyzet azonban éppen ennek az ellenkezője és a helyzet jobbulásáról éppen akkor beszélhetünk, amikor az alább közölt **indexszámok emelkedni kezdenek.**

A statisztika szerint Európa legdrágább országa Csehszlovákia. Ez is bizonyítja azt, hogy az árkiálakulás a prosperitással fordított arányban áll, hiszen Csehszlovákiában a gazdasági helyzet sokkal konsolidáltabb, mint bármelyik európai országban. Viszont az is igaz, hogy a csehszlovákiai árak három százalékkal a békebeli nivó alatt vannak. Az árstatisztika szerint a következő európai országokban olcsóbb ma a megélhetés, mint volt a háboru előtt:

- Csehországban 3 százalékkal
- Ausztriában 5 százalékkal
- Németországban 9 százalékkal
- Svájceban 9 százalékkal
- Egyesült Államokban 11 százalékkal
- Franciaországban 17 százalékkal
- Kanadában 17 százalékkal
- Olaszországban 19 százalékkal
- Norvégiában 27 százalékkal
- Hollandiában 25 százalékkal
- Dániában 25 százalékkal
- Belgiumban 25 százalékkal
- Svédországban 29 százalékkal
- Angliában 32 százalékkal
- Lengyelországban 33 százalékkal

Azok az eltulodások, amelyek az országok aránylagos prosperitása és a ténylegesen feltüntetett áresések között van-

Magyar Színház

Kedd, szerda: Kedd, szerda:

Éjfél-től hajnalig

Premier! Fordította: Hatvany Lili

Irta: Edward Sheldon.

majd el: **הַשָּׁמַיִם הָיוּ כְּבָרְעָא בְּיַמֵּי יִשְׂרָאֵל** „Ma még itt, de jövőre Erec Jisráélben” és megvalósul majd: **הַשָּׁמַיִם כְּעַבְדֵי מַלְאָכָא** Ma még itt szolgálunk, akik kel uraik tetszésük szerint bánhatnak, de **הַשָּׁמַיִם כְּבָרְעָא בְּיַמֵּי יִשְׂרָאֵל** jövőre itt is szabadok leszünk, mert a felépített Erec Jisráél fogja kiterjeszteni ránk védőszárnyait. Fisl H.

Februárról márciusra a piac újabb áresést mutat. Az élelmiszerek tovább olcsóbbodtak, 37.59 szeresről 36.37-szeresre a rizs, olaj, halfélék, vaj és kukoricaliszt árának esése folytán, amit nem egyensúlyoz a buzaliszt némi drágulása. Valamivel olcsóbb lett a túzifa is engrossban, de változatlan a ruhaneműek ára. Végeredményben az élelmiszerek 37.50-ről 36.37-re szálltak alá s a három csoport együttesen a februári 36.29-es indexszámban 35.75-re nyomta le Tavaly januárban a drágasági szám 36.37 volt, az árlemorzsolódás tempója tehát nem tulságosan gyors.

Az Erdélyi Palesztinahivatal közleménye:

A palesztinai kirándulókat szállító hajó, a Dacia, folyó hó 22-én, szombaton este 11 órakor indul el Konstancából, e hajóhoz a Palesztina Hivatal külön vagon indit Clujról a folyó hó 20-ikán, csütörtökön déli 12 óra 8 perckor induló gyorsal. Később induló vonat már nem érkezhettünk idejében a szombat beállta előtt Konstancába. Felhívjuk az összes cluji és Cluj környéki kirándulókat és kivándorlókat, akik együtt akarnak vagonunkban utazni, hogy a gyors III. osztályu vasuti jegy árát, 760 lej legkésőbb folyó hó 18-án estig fizessék be a Palesztina Hivatalba, mert 33 százalékos kedvezményt fogunk kapni. A vagonban csak a közös jeggyel utazók utazhatnak. Felhívjuk a kivándorlókat, akik a 22-iki hajóval akarnak indulni, hogy ezt sürgőnyileg jelentsék be a Palesztina Hivatalnak, hogy jegyeikről gondoskodhassunk.

A hajójegyek nagyrésze már most le van foglalva erdélyi és regáti kirándulók részéről.

Hölgyek figyelmébe

Megérkeztek a nyári divatselyem anyagok a legdivatosabb szövésék és mintákban.

Eredeti párizsi kreációk! Imprime, Schottisch, Bayader és Cottle

„SILK“

selyemzlet. Str. Universitatii 1. (Szemben a Newyorkkal.)

— Andorrában az ifjusági szervezetek kivették a hatalmat a kormányzó direktorium kezéből. Párizsból jelentik: Andorra köztársaságban ifjusági szervezetek pucest hajtottak végre. Kivették a hatalmat a kormányzó direktorium kezéből s általános választójog mellett proklamálták a törvényhozási választások kiírását.

— Norman Davis elutazott Berlinből. Berlinből jelentik: Norman Davis tegnap este tanácskozásai befejeztével elutazott a német birodalmi fővárosból Párizsba.

— Az amerikai cigarettapapír gyártás javulást mutatott az elmúlt év folyamán. Newyorkból jelentik: A cigarettapapírgyártás talán az egyetlen amerikai iparág, amely az elmúlt év folyamán javulást mutatott s tiszta nyeresége meghaladja az 1931-es nyereséget. A cigaretta fogyasztás emelkedését a krízis által megnövelt gondok által előidézett idegességgel magyarázzák.

— Májut elsejétől tilos angol férfi ruhát Franciaországba importálni. Párizsból jelentik: Május elsejétől egy negyed éven át tilos az angliai férfiruha Franciaországba történő importja.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv.

Villangálarccal
való arepackolósos modern arckezelés.
sek. Helyi fogyasztás vaskézszel.
Lanczet Cosmetika
Str. Jorga (Jókai ucca) 3.

Hölgyeim!
Szép, modern kalapok
nagy választékban, feltűnő olcsó árban kaphatók az ujonnan alakult „Moderne” kalaptermelő és értékesítő szövetkezetben. A szövetkezetet a következő eladási helyeken árusít: Str. Matei 2 (volt Salon Elisabeta), Str. Memorandului 4. (volt „Chapean Elegant”), Piata Unirii 12. (volt Nemes Rozália), Str. Matei 5. (volt Made Salon)

Jó hír a clujii közönség részére

D. MOCIORNITA bukaresti bőr- és cipőgyár

nagy lerakatot létesített Clujon. Az ünnepekre való tekintettel ideiglenes elárúsító helyet nyitottunk meg a Calea Regele Ferdinand 5. szám alatt. (Szabó Jenő üzlet feletti félemeleten). Cipőink elsősorú minőségűek, tartósak és gyári árban kerülnek elárúsításra.

Egész cipők box. v. chevreaux		Félcipők box. v. chevreaux	
Gyermek cipő	170—210	Gyermek cipő	150—200
Fiu cipő	240—330	Fiu cipő	230—320
Női cipő	330—380	Női cipő	290—320
Férfi cipő	380—420	Férfi cipő	370—400

Hogy a fentiek valódiságáról meggyőződhessek, vételkötelezettség nélkül látogassa meg üzletünket.

Ne higyen senkinek! Győződjön meg személyesen, „CRISTAL” fest tisztit és mos legszebben! Cluj, cégt. Tóth

Rabság és szabadság

Rabságban látta meg a napvilágot a zsidó nép. Rabságba született bele és az első lecke, amire az élet megtanította: a szolgaság, az elnyomatás volt.

A gulák tövében, Pithom és Ramszész piramisainál lett néppé a zsidó. S mert ez így volt: első akarata és első tette: a szabadság volt.

Aki ismeri az emberi lélek természetét, jól tudja, hogy az első élmények mélyen bevésszük az ember jellemébe, megrögződnek az emberi agy rostjaiban és ott élnek a lélek mélyén az utolsó pillanatig, amíg csak él az ember. Minden későbbi emlék elmosódik a meg történt események és megélt élmények tömkelegében, de az első megmarad. Megmarad örökké és elkíséri az embert egészen a sirig, az enyészetig.

Az első élmény, az első emlék megpecsételi az emberi lélek fejlődését.

A néplelek sem kivétel ebben a tekintetben. A zsidó néplelek sem. A zsidó nép sok mindent élt meg évezredek történelme folyamán. Sokat élt és talán még többet felejtett. Egyet azonban nem tudott és nem fog tudni sohasem elfelejteni. Első élményét, első emléket: a rabságot, amelyben bölcsője ringott. Pithomot és Ramszész. Fáraót és üldöző seregeit. Mózes és az első szabadságot. Nem tudta és nem tudja elfelejteni, hogy a rabság tüzesparázu országában született és amikor már megtanult járni: első útja a szabadságba vezetett.

S mert nem tudta elfelejteni: ez az első, nagy élmény ott élt, él és élni fog, míg élni fog az utolsó zsidó, a nép emlékezetében és lépten-nyomon fogja kísélni, vezetni, vinni magasságokba és mélységekbe egyaránt, a történelmi hullámzó életvonalán.

A világtörténelmi események sokasága, akár egészében, akár az egyes népekkel külön nézve, bizonyára csak óriási kaoszusnak tűnik fel: az első tekintetre nem tudunk benne felfedezni sem egységes, összefüggő rendet, még kevésbé egységes célt. Am ha a zsidó nép évezredek történelmi útját kísérik végig a messzeeső pontokon át föléssillan az a vörös fonál, amely a káotikus zavarokon keresztül egy emberi fejlődés logikáját mutatja. A zsidóság nemzeti és történelmi alakulásaiból, felemelkedéseiből és bukásaiból, győzelmeiből és vereségeiből, szétszóródásaiból és összefogásaiból a népi és az emberi tökéletesedés eszméje és az örök haladás rendeltetése sugárzik ki. Megsejtjük a gondviselés tervét, amelynek kibontakozásába még természeti változásoknak is bele kell illeszkedniük.

Vöröstenger. A rabság és a szabadság partjai között kavargott. Oda kuszott és szétterpeszkedett a két part közé. Elválasztotta az egyiket a másiktól.

És Izrael nézte, egyre nézte. Sokan megijedtek tőle és visszariadtak. Megöztük Fárao seregeinek porfelhője nyoma előtt. S Izrael nézett, egyre nézett Hátra. Sokan megijedtek, egyre néztek a harctól. Fellázadtak a szabadságú Mózes ellen. A rabságot, Egyiptomot áhítozták, csak hogy megszabaduljanak a harctól és a tengertől.

Nachson ben Aminadav nem félt. Megállott a csapkodó hullámok előtt és határozott. Elszánta magát és rájuk lépett a habokra.

A Vöröstenger hullámai kettéváltak. A habok szétfutottak. És Nachson ben Aminadav, az első uttó, megnyitotta a szabadság útját a gyáva nép előtt. Mindenki utána ment. Félők és bátor szívűek, szabadságot akarók és szolgalelkűek egyaránt. Mert száraz lábbal kelhettek át a rabszolgaság házából a szabadság földjére.

Azóta sokezer esztendő mullott el. És azóta sok Vörös tengert látott maga előtt a zsidó. És azóta sok Fáraó tünt fel vassdárdás sereggel és a gyűlölet nyilával Izrael háta mögött.

A zsidóságban mindig egyaránt magas polcon állott a szabadság vágya és a szolgalelkűség. Ez a két elem harcolt örökösen egymással, valahányszor veszedelem fenyegette a zsidót. A pillanatnyi jólét, a pillanatnyi „menucha” — amikor ideig-óráig békében hagyták a zsidót — rossz tanácsadó és rossz tanító volt. Az ilyen átmeneti időszakok, az ilyen csalfa remények és hitek szabadjára engedték a szolgalelkűség illúzióit, az önmagunktól való elidegenedést, az önmagunktól való menekülni akarás vágyait. Az ilyen nyugalmi állapotokban, — amikor pillanatnyilag nem érezték a külső kényszerűség nyomását — kereste a zsidó a menekülést önmaga és vérei sorsa előtt és az üldözők árnyékában kerestek menedéket a maga számára.

Azt hitte, megtalálta. És csak nagy megrázkódtatások, véres csapások tudták visszarántani a valóság világába és a természetes szabadság útjára.

Emancipáció és asszimiláció. Küldetés elmélet és világmegváltás. Ime, a nagy eszmék, a nagy ideálok, amelyek a 18. és 19. század zsidóit hevítették és — szolgalelkűségüket takarták.

Rabbi Meir, a bölcs egy nagyzólo pogányt odavezetett egy hatalmas domború tükör elé és így szólott hozzá: „Nézz bele, ugy-e, mily nevétségesen hosszúnak és nagyra látszó magad előtt, pedig tudod magadról, hogy nem vagy ekkora. Miért akarsz hát mások előtt ekkorának látszani?”

Ilyen tükörök nagyított képében tetszelgett magának a 18. és 19. század zsidója és a helyett, hogy saját emberi és népi mivoltának fogyatékoságait kereste és gyógyította volna: mindenen elakarta hitetni a világgal, hogy olyan ó, mint a hogy a domború tükör mutatja.

Holott optikai csalódás volt az egész. Ilyen optikai csalódásban éltünk évszázadokon át. Sokáig hittük, hogy elég, ha tükörben vagyunk nagyok és nem kell semmi más, csak a tükör: emancipáció és küldetéselmélet. Önmagunkat és a világot hitgettük. Mi hittünk a tükörnek, de nem így a világ. A világ csak fogyatékoságainkat látta és minél nagyobbakká akartunk ágaskodni, annál jobban gyűlölt minket.

És addig tartott ez, míg nem jött valami, nagy megrázkódás, mely összetörte a tükört és megláttatta velünk igazi magunkat.

Ez volt az ébredés kezdete: a szabadságvágy győzelme a szolgalelkűség fölött.

A németországi zsidók mindig domború tükörben látták magukat. Németországból indult ki a világmegváltás misztio-elmélete, amely a zsidó nép rendelkezését a szétszórásban, az egyistenhitnek, a magasabb morálnak, a bibliai etikának és a haladás eszméjének a többi népek közötti terjesztésében látta. A zsidóság kell, hogy legyen az, Eszme, az Igazság fátylahordozója és az emberiség tanítómestere, mint egykor régen. Ezt tanította a mendelsohni iskola. Nagy koponyák, kitünő elmék hirdették az új zsidó küldetést. Geiger, Zanz, Philipsohn, Jellinek. De, — ahogy Achad Haam jegyzi meg találóan — ez a felséges misztio a legcsekélyebb mértékben sem akadályozta meg híveit és szószólóit abban, hogy a tökéletlen tanítványban, az idegen népekben — melyeknek erkölcsi tökéletessége volt szent hivatásuk — ne a megtestesült tökéletességet lássák és ne igyekezzenek minden életmegnyilvánulásban őket tanítókul választani. Ezek a zsidók a misztioeszmét csak a zsidóknak prédikálták, de őrizkedtek attól, hogy kifelé a többi népeknek is ugyanígy hirdessék.

Minden történelmi eseménynek megvan a maga jelentősége. A zsidó néplelek soha, sem tekinti a történéseket egyszerű sorsnak, hanem mindig tettekre ösztönző alkalomnak. Hogy is mondotta Weizmann londoni beszédében: „1933 március napjait szemléltető oktatás gyanánt fogja feljegyezni a zsidó nép”. És amikor Hamburg uccáin halált kiáltottak a zsidókra, ablaküvegek hullottak csörögve, temp.

Férfiakat mérgezett meg - és mégis szerették...
...ez volt
LUCREZIA BORGIA

Különös - félelmetes - de mindenekfelett elragadó. Egy pápa leánya, egy kardinális herceg nővére, legelőször 11 éves korában ment férjhez - elvált - azután újra férjhezment Giovanni Sforzához, akitől két év múlva szintén elvált!

Harmadszor Biscegljo búske hercege vette el, akit meggyilkoltak és Lucrezia Borgianak Olaszország és Spanyolország nemesi között tucatjával voltak imádói, akik mindannyian hajlandók voltak életüket kockára tenni ez asszony szerelméért.

Végül Alfonsohoz, Ferrara hercegehez ment nőül, aki hidegvérrel gyilkolt le mindenkit, aki szemét felejtette rajta.

Igen, férfiak nem riadnak vissza a törtélt és méregtől ilyen asszonyért...
...akkora a nő báj ereje! És minden nő fokozhatja báját, szeretetre méltóbbá teheti magát, ha gondosan ápolja testét.

Lady új kreációja, a Chat Noir illatát megtalálva a francia szóval „troubant” jellemezhetjük. A nő egyéniségének megadja a nőiségnek azt az illatát, amely legvonzóbbá teszi.

Chat Noir

EAU DE COLOGNE - Poudre - Parfum lady

lomokat romboltak, aggyasztánokat, asz szonyokat és gyermekeket támadtak meg, Esriel Corlebach, a neves hamburgi zsidó újságíró az Israelitische Familienblatt szerkesztőségében ezt írta: „Jól van ez így!” ... Talán innen is megindulnak a vonatok Palesztina felé.”

A németországi eseményeknek azonban két jelentőségük van. A német zsidók önmagukra ébredtek, önmaguk valójára és talán igaza lesz Corlebachnak: le fogják vonni a zsidó sors konzekvenciáit és el fognak indulni a vonatok Németországból is a szabad zsidó élet országába. De a világ zsidósága szempontjából is emlékeztetést adnak ezek a szomorú napok a zsidó történelmi lapjaira. Dátumot, mely növekvő generációk intő tanulsága lesz. Mert 2000 év óta ez volt az első és egyetlen alkalom, amikor a szétszórta zsidó nép nyílt harcot hirdetett egy európai nagyhatalom ellen. Harcot. Olyat, amelyet rendezett népek folytatnak egymással. Ezt a harcot — először a galutban — egységes erővel, öntudattal és bátorsággal vívta meg a szétszórta nép. És győzött.

Nem karddal és nem vérontással. A bojkott volt a harc eszköze, amely maga köré gyűjtötte a zsidó erőt és megmutatta azt az erőt, amelyet eddig nem ismert a világ: a zsidó egység erejét.

Am ezzel még nem javult a német zsidók helyzete. Ne hitessük magunkat és ne hitessük őket. Szomorú a németországi zsidó sors. De az ilyen szomorúságok és keserűségek siettetik a szabadságot. Nem a másoktól ajándékba kapott szabadságot, hanem a magunk erejével kivívott felszabadulást.

A szabadság ünnepe a rabságra és a szabadságra emlékeztető szeder követelményt állít fel: „peszach, maco, umáror!” Peszacháldozat, nyomoruság kesnyere és keserűség gyökere. Aki ennélt a három követelménynek megfelelt, az meg fogja élni a peszach ünnepét, a jövő nagy, diadalmas peszachünnepét, amikor a zsidó nép végleg le fogja rázni a szolgaság jármát és minden szolgalelkűségtől mentesen, felemelt fővel, tisztán lélekkel fog kivonulni a rabszolgaság házából a Szabadság országába.

Danzig HILKEL

כשר של פסח Metropol kávéház

tisztelettel értesíti ab. vendégeit, hogy a Peszach ünnepi fehér- és fekete kávé, valamint mindennemű rituális élelmiszer a kávéházunk keretébe tartozó étteremben, Mátyás Ignác ur kezelésében, a legmegbízhatóbban és jutányosan kiszolgáljuk. Jelentkezőknek családi szederasztalok felhívásútelnek teljes kiszolgálással.

GABELLA*

Irta: Szabó Imre

Hertz: No mondjon már valami új-
ságot, Schwartz ur. Mi van a városban?

Schwartz: Ha kíváncsi, megmondom.
Krisis van. Általános krisis.

Hertz: Ne mondja. Tényleg van. És
általános? Vices dolog. Mondja, mi az
a krisis? Egy betegség?

Schwartz: Bizony betegség! Sajnos,
nagy betegség!

Hertz: (megtapogatja magát) Hál
Istennek, hogy nekem nincs kriszise.

Schwartz: Buta ember maga Hertz.
A krisis nem egy fizikai baj, a krisis
egy gazdasági betegség.

Hertz: Szóval csak a gazdákat érheti
ott kinn a mezőn. No jó, majd meggyó-
gyulnak. Meggyógyítja őket a levegő.

Schwartz: Micsoda nehéz feje van
maganak, Hertz! A gazdasági krisis
nemesak a gazdákat érinti, hanem min-
denkit, akinek üzlete, vagy műhelye
van, aki tisztviselő, vagy alkalmazott,
vagy munkás, vagy orvos. Ezek mind
kriszisen vannak.

Hertz: Akkor nekem jó. Mert én egy
se vagyok.

Schwartz: Hát mi maga?

Hertz: Munkanélküli.

Schwartz: Ostoba ember maga Hertz.
Hisz emiatt van a krisis. Az emberek
munka nélkül vannak, nem vesznek
semmit és megáll a forgalom.

Hertz: Nem vesznek? Menjen már no!
Most jövök a piacról! Majdnem any-
nyian vesznek, mint amennyien el-
adnak. Még libát is vesznek és viszik a
sakterhez.

Schwartz: Látja, ebben van a krisis.

Hertz: A libában?

Schwartz: Hagyja a fenébe. Abban
van a krisis, hogy a libát viszik a sak-
terhez és fizetik a gabellát.

Hertz: Most már értem. Most igen!
Veszik a libát a piacon és annak a
Gabella nevű lánynak is fizetnek.

Schwartz: Hogy az ördög bujjon már
maga! A gabella nem egy lány, ha-
nem egy hitközségi adó, amit a hus
után fizetni kell.

Hertz: Vagyis nem a Gabella nevű
lány husa után. Most már értem. Így
igen.

Schwartz: Nézze Hertz, nem akarom
magát megsérteni, csak megmagyará-
zom, hogy maga egy vágóhídi ökör,
ami után gabellát kéne fizetni.

Hertz: (Fenyérét adja) Hát akkor
fizessen!

Schwartz: Majd máskor. Most ma-
gyarozok.

Hertz: Magyarozzon, de olyan vilá-
gosan, hogy megértsem.

Schwartz: Hát kérem. Van itt egy
nagy zsidó hitközség...

Hertz: Tényleg? Itt Kolozsváron?
Meg lehet azt nézni?

Schwartz: Megígértem, hogy higgad-
tan magyarázni fogok. A hitközség
nem egy látványosság. Maga kihozza
az embert a nyugalomból.

Hertz: Dehogyan hozom. Maga kijön
saját magától. Engedelmet kérek, kér-
dezni csak szabad?

Schwartz: A hitközség nem egy sze-
mély, kedves Hertz. A hitközség sok
embernek az együttese.

Hertz: Vagyis olyan kaszinóféle. Sok
benne a duma.

Schwartz: Hát mondjuk. De a hit-
községnek vannak alkalmazottjai, van
rabbija, van főnöke.

Hertz: Ne mondja! És a Gabella is
ebbe a főnökök közé jár?

Schwartz: Megígértem, hogy türtöz-
tetem magam. Pedig ezért az ostoba
kérdésért megérdemelné, hogy össze-
szidjam.

Hertz: Akkor inkább csak türtöztesse
magát! Bánom is én, miattam ne fűrd-
jön a Gabella. Járjon mocskosan.

Schwartz: Nézze maga ostoba ember.
Hányszor mondtam magának, hogy a
gabella nem egy lány, hanem egy adó.

Hertz: Nem tehetek róla, de ahány-
szor mondtam, annyiszor elfelejttem.

Schwartz: Akkor kössön egy eszót
a zsebkendőjére.

Hertz: (Kiveszi a zsebkendőjét, meg-
csomozza.) Csak ne felejtsem el valahol
a zsebkendőmet.

Schwartz: No most jól idefigyeljen!
Van Kolozsváron egy zsidó hitközség.

Hertz: Azt már tudom. Nem kell ma-
gyarázni.

Schwartz: No jó. Nem felejtette el.
A hitközségnek vannak alkalmazottjai.

* Előadta 1933 március 25-én a Kolozs-
vári Magyar Színház művésztársaságán
Thász Aladár és Tompa Sándor.

akiket fizetni kell. Ezért kell a gabella.

Hertz: Érdekes.

Schwartz: Mi az érdekes?

Hertz: Hogy egy nő fizesse az alkal-
mazottakat.

Schwartz: Kétségbe kell esni a maga
butaságán Hertz. Hát miért csinált
eszmét a zsebkendőjére? Nem meg-
mondtam, hogy a gabella az egy adó?

Hertz: Ahá, persze! Akkor kötök
még egyet. (megcsomozza a zsebkendő-
je másik csücskét.) De most becsület-
szavamra nem felejttem el.

Schwartz: Akkor idehallgasson! A
hitközség fizeti a tisztviselőit, a sak-
tert, a rabbit. Kell tehát gabella.

Hertz: Szóval a rabbinak kell a Ga-
bella. Hát nincs felesége?

Schwartz: Kérem Hertz, ne izzón
velem türelmi játékot. Mégis csak dísz-
nőség, amit maga itt csinál. (Dühösen).

Egyszer és utoljára mondom, hogy a
gabella egy hitközségi adó, nem pedig
egy leány. Buta, ostoba fráter!

Hertz: Mit dühögny úgy Schwartz ur.
Hát érdemes? (Kiveszi a zsebkendőjét.)
Csinálok egy harmadik eszmét a zsebk-
endőre. Ide nézzen, milyen feszesen
eszmézem. Ezt már nem lehet elfelej-
teni. Kérdezzen drága Schwartz.

Schwartz: Jó, hát vizsgáztatom.
Mondja, mi a gabella?

Hertz: A gabella kérem, a gabella az
nem egy hölgy.

Schwartz: Nagyszerű Jól felelt. Nem
hölgy. Akkor micsoda?

Hertz: Mi lehet? Ha nem hölgy, ak-
kor egy férfi.

Schwartz: (Kétségbeesetten fejéhez
kap.) Meg kell örülni.

Hertz: Mit izgul, Schwartz ur? Ha
nem lány, akkor fiu. Mi lehet még?

Schwartz: Ember! Jól idefigyeljen.
A gabella egy hitközségi husadó.

Hertz: Persze, tudnom kellett volna.
De várjon csak, csináljak még egy esz-
mót a zsebkendőmre. (Mégköti a zsebk-
endő negyedik csücskét.) A gabella az
egy hitközségi husadó. A husát oda kell
adni egy hitközségnek. A gabella oda-
adja a husát az alkalmazottaknak. Ne-
héz volt, de most végre megértettem.
Egészen beleizzadtam. (Törli a homlo-
kát: Szívéhez kap.)

Schwartz: Mi történt magával Hertz?
Eddig semmi baja nem volt. A kis buta-
ságán kívül.

Hertz: Dörzsölje meg a szívem,
Schwartz ur.

Schwartz: (Dörzsöli.)

Hertz: Kicsit jobban dörzsölje. Most
már magamhoz tértem. És tudja mitől
lettem rosszul? Eszembe jutott a fele-
ségem.

Schwartz: És ez annyira megijesz-
tette? A „Fönix”-nél bebiztosíthatta
volna magát ijedtség ellen! Haragszom
magára. Megölném, mert olyan buta.

Hertz: Ne fárassza magát. Mondja már
az isten szerelmére, mondja kérem, hol
tévedtem?

Schwartz: Ott, ahol a világra jött.
(Elmenőben.) Elegem volt magából.

Nem vagyok bolond, hogy maga miatt
tönkretegyem az idegeimet.

Hertz: Szóval elmegy. És mi lesz a
Gabellával?

Schwartz: (Szó nélkül el.)

Hertz: (A közönség felé. Zsebkendő-
jét mutatja.) Milyen jó, hogy elment.
Már egy eszmét se tudnék kötni a zsebk-
endőmre.

ÁLOMÜNNEP

Irta: Adler Hubert

I.

Öreganyóval ültünk a házelőtti fapa-
don s a csöndet hallgattuk. Nagy
csend. Csak apró rianások riantak
felénk.

A folyó keresztülmarta a gátat s
csobbanással csorgott alá.

Sárga fényt csöpögtetett a hold.
Sárgahold.

— S miért sárga?
Ez volt az első megválaszolhatatlan
kérdésem.

Eccaka volt s én esudákat sejtettem.
A csoda: faluvégén nagy darab legé-
nyek eserdítették az ostoruk, leányok
nyühögtek s kacagtak, mert tág volt
a tüdejük: s a tüdejük azért volt tág,
mert földjük volt, kacagtak, s jó volt
a kacagásuk s esudálatos is volt, aj-
kuk aranyos-vevres volt, s az életük
olyan, mint azoké a pocakos hegyeké
falu szélén: zöldfenyű s lomha-magas:

seholsem szólt muzsika azokon az écca-
kákön.

Vajudó, nehéz éccakák voltak.

— Zsidó leányok takargatták álmok-
kal az álmuk.

Mert akkor minden életnek voltak
álmai.

Csak öreg nagyanyó meredt álmatla-
nul s halkan viaskodva egydarab élet-
vel. Viaskodtak. Nagyanyó lihegett.

Vánnyadtareu volt s hitt az istenben
s Elijáhuat várta. Mindég várta. Ő a
Mindég város.

Kiültette életét a csörgő viz elé s só-
hajtozott:

Elijáhu! Elijáhu!

En ha elkéstem a chédert, vén bagos-
aren Jerichem elátkozott:

Megver az uristen te... te hitetlen!

Meglásd megver az ur.

Azért mert eccer késtem.

S Elijáhu mindég késik.

S én kikucorodtam a sárgaképuhöz s

Kir. udvari
szállító

Kostolja meg

Ön is

Alapítási
év: 1832

Mi már

100 év
óta kizárólag

S. A. ELEONORA SZILÁGYI R. T.

likőröket, rumokat és borokat iszunk, mert emberemlékezet óta a leg-
jobbak és legolcsóbbak.

כשר של פסח

Lorok és pálinkák Guttman Márton felügyelete alatt.

Kaphatók minden jobb üzletben.

Saját lerakatok:

Str. Memorandului 4.
Piata Unirii 28. (Kossuth L. u. sarok.)
Piata Mihai Viteazul 20.
Calea Reg. Ferdinand 37.
Piata Mihai Viteazul 31.
Piata Mihai Viteazul 39.

Gyártelep:

Calea Moşilor 22.

Telefon: 7-57.

Okos ember ügyel a védjegyre,

mert tudja, hogy
csak a PALMA
védjegy bizto-
sítja a tökéletes
PALMA minőséget
és PALMA tar-
tósságot

Havas

A régi

san hozzá

Énekeltek

és sirató

(éneklik),

férfi, női

proféták

kapcsolato

egyházi és

nincs küll

zettebb ze

és az első

Dávid kir

udvari és

nek. A fri

retében v

sérő zenés

Salamon i

ban látta

tély felav

laltatta m

dik szenté

funkcioná

A hang

korán, id

látjuk. A

letű hárfá

ként az é

ünnepi ö

volt. Vol

nebel, am

hangszer

zött első

kos-szarv

kürt és m

A sofárt

nem tábo

csak tábo

nevű ezü

szerű han

ehalál a

ütőhangsz

ta a fof.

eredeti k

szerek vo

lim, salisi

cin-tönyér

valószínű

Magaró

vés pontos

templomi

ben örítte

kat A leg

ták, hogy

ugylátszi

tak a zsidó

részben a

egyház

énekek al

Mialatt

része nyu

sebb töre

teltsége

fértak a

öriznie a

ját. Enne

za új kut

ja, melye

énekmódj

mástól. A

persza, a

szefárd.

A közép

világában

olasz, egy

egy balk

büztetünk

dialektus

(ezen a t

Kol-Nidre

a közép

askenáz

hogy még

tud felm

eprópai k

nak mon

gúl a ne

török, sp

legkevés

területek

hogy sok

zenéből

játossága

gen hatá

kezdve a

gógai ká

Világi

meket vi

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A ZSIDÓ ZENE

Havas Lilly zongoratanárnő előadása a temesvári WIZO-ban.
A bibliai zsidó zene

A régi zsidóság életéhez organikus hozzátartozott az ének és a zene. Énekeltek győzelmi dalokat, köszöntő és sirató énekeket, (ezeket főleg nők énekelik), a himnuszokban váltakozó férfi, női és vegyes kórusok voltak. A proféták működése is gyakran zenével kapcsolatos. A patriarkális korban az egyházi és világi muzika között még nincs különbség. Fejlettebb és szervezettebb zenekultúráról csak a királyok és az első szentély idejében hallunk. Dávid király idejében azonban már udvari és templomi énekesek működnek. A frigiditást mindig muzika kíséretében viszik Jeruzsálembe és a kíséret zenészek egyúttal énekesek is. Salamon idejében 4000 levita 24 csoportban látta el a templomi zenét és a szentély felavatásának napján 120 pap szólaltatta meg a trombitákat és a második szentély idejében is 128 énekes funkcionál a templomban.

A hangszerek terén már-már egészen korán, idegen zenekultúrák hatására látjuk. A *kinor* nevű kis háromszögletű hárfa (amely 10 hurból állott), főként az ének kíséretéül szolgált és az ünnepi örömeinek legfőbb szimbóluma volt. Volt egy másik hangszerük a *nebel*, amely egy 10-12 hurossal rendelkező hangszer volt. A fuvó-hangszerek között első helyen állott a *sofár*, amely koszarvából készült, fuvoka nélküli kürt és még máig is használatban van. A *sofár* nem csak templomokban, hanem táborban is használták. Ugyancsak tábori hangszer volt a *chagara* nevű ezüst trombita is. Az *ugab* fuvola-szerű hangszer a *nebel* egyszerű sip, a ehall a mai oboát helyettesítette. Az ütőhangszerek közül első helyet foglalta a *tof*, amely egyiptomi vagy szír eredetű keretes kézi-dob volt. Utőhangszerek voltak még a *meclitajim*, *celcelim*, *salisim*. azután még kisebb-nagyobb *cim-tányérok* és *kastagnetter*, melyek valószínűleg Szíriából származtak.

Magáról az ősi zsidó zenéről igen kevés pontos adat maradt meg, a mai templomi énekek csak igen kevés részben őrizték meg az ősi zsidó dallamokat. A legújabb kutatások bebizonyították, hogy a régi és keleti zsidóságban ugyiltszik évszázadokon át megmaradtak a zsidó melódiai és jelentékeny részben átmentek a nyugati keresztény egyház használatába és a keresztény énekek alapvető motívumai lettek.

A *diaszpóra zsidó zenéje*
Mialatt a palesztinai zsidóság nagy része nyugat felé szóródott el, egy kisebb töredék keleten maradt és elszigeteltsége folytán máig is sikerült megőriznie a régi zsidóság némely tradícióját. Ennek a keleti zsidóságnak zenéjét az új kutatás 5 dialektus területre osztja, melyek dallamkincsükben és részben énekmodjájukban is különböznek egymástól. Az 5 dialektus: a *jemeni arab*, a *perzsa*, a *babiloni*, a *szír* és a *déli szejfard*. Az európai zsidóság dallamvilágában viszont egy francia-spanyol-olasz, egy német, egy orosz-lengyel és egy balkáni dialektus-területet különböztetünk meg. A francia-spanyol-olasz dialektus közös neve nyugati-szejfard (ezen a területen alakult ki pl. a híres Kol-Nidre dallama, kétségkívül még a középkorban) a német dialektus neve askenáz-nyelvetterület, arról nevezetes, hogy még máig is hangszeres népi zenét tud felmutatni és mind az, amit a mai európai köztudat zsidó jellegű muzikának mond, erről a területről való. Végtül a negyedik a balkáni dialektus, török, spanyol hatások alatt maradt és legkevésbé fejlődött ki. Mindezeknek a területeknek az a zenei sajátossága, hogy sokat vettek át a környező népek zenéjéből, de mindazonáltal egyéni sajátosságaik megmaradtak. A sok idegen hatásnak eredménye a középkortól kezdve a zsidó énekes zenében a zsinagógai kántorok művészete volt.

Világi és idegen, népi és műzenei elemeket vittek be a zsidó templomi éne-

kekbe, a trobadur énekektől kezdve a legújabb opera- és dalzenéig.

A zsinagógai ének modern, nyugatias formája *Leon de Modena* idejében a 17. század elején indul meg. Salomone Rossi a 17. században kiadja Salamon énekeit héber nyelven. A zsidó zene újabb művelőinek, illetve új alapokra való helyezőinek sorából *Salamon* (angol), *Neubourg* (francia), *Lewandowszky*, *Sulzer* (osztrák), *Singer* (német) méltók említésre.

A templomi énekek mellett külön dallamvilággá alakul ki a házi ájtatóságnak, családi ünnepeknek külön éneke, mely országoként és vidékenként más és más melódiaikat vetett felszínre, de ezek megegyeznek abban, hogy egyaránt hatással van rájuk az illető nemzeti népies zenéje. A zsidó zenének ezzel az elkerülhetetlen keverési folyamatával szemben a 20. század folyamán energikus mozgalom indult meg a tiszta zsidó zenei tradíció megmentése és a zsidó műzene megteremtése érdekében. A mozgalom egyelőre kimagasló tehetségek híján a kísérletezés első stádiumaiban van. Vezetői és legbuzgóbb művelői közül meg említhetjük a következőket: Ernst Bloch, Josef Achron, Joel Dimitrievics Engel, Mihail Fabianovics Gnyesszin, Alexander Krein és Arno Nadel.

Ernst Bloch svájci születésű amerikai zeneszerző. Sajátságos keveréke a konzervatív és modern komponistának, aki a régi és modern zenestílus egybe-

olvasztását, zsidó faji hangulat és érzéstartalommal teszi érdekessé. Fantáziája a régi zsidó történetből és rituáléból szeret meríteni és érettebb kompozícióban arra törekszik, hogy a régi zsidóság lírájának hangjait keltsse életre. Legjellegzetesebb 2 műve a „Salomo” című héber rapszódia és az „Israel” c. szimfónia. Azonkívül számtalan zsolnárt írt.

Achron József orosz-lengyel hegedűművész és zeneszerző. Egy szimfóniát és számtalan dalt írt, melyekben mind a zsidó nemzeti stílus kialakítására törekszik.

Joel Dimitrievics Engel orosz-zsidó zeneszerző (1927-ben halt meg Tel-Avivban), zsidó népdalokat gyűjtött össze és azokból több sorozatot adott ki. A „Dibuk” című legendához kíséretét írt, mindezekben a kompozíciókban a zsidó nemzeti stílus kialakítására törekszik. Berlinben zsidó zeneműkiadó vállalatot alapított.

Gnyesszin Mihail Fabianovics orosz zeneszerző, hosszabb ideig volt Palesztinában és ez a palesztinai tanulmányút elhatározó befolyással volt stílusára. Témaanyagát a zsidó népdalkincséből meríti. Legnagyobb műve „Ábrahám ifjúsága” című 3 felvonásos biblikus operája. Sokáig volt a moszkvai zene-konzervatórium tanára.

Alexander Krein szintén orosz zeneszerző, a moszkvai konzervatóriumban végezte a zeneszerzési tanszakot. Tevékenységének javarészt a zsidó népi zene tanulmányozására szentelt és műveit főleg a zsidó színház számára írja.

Nadel Arno lengyel-zsidó származású tanár, író és zeneszerző, Berlinben működik mint zsinagógai karnagy és különböző folyóiratok munkatársa. Nevét keleti zsidó népdalok gyűjtésével és feldolgozásával tette ismertté.

A WIZO és az országépítés kezdetei

Hogy a WIZO munkásságát s tevékenységét az utóbbi időben felmérhesük, csak egy kis összehasonlítást kell tennünk a mai és a tegnapi Erec-Jisráél között. Még nem is olyan régen a Palesztinába érkezett chalucot és chalucát minden zsidó melegség s vendégszeretet nélkül fogadta az épülő ösujhon. Még nem is olyan régen a megérkezett chalucokat, akik hideg s idegen országok kiköppöttjeiként szálltak le Haifában, nem volt mivel ellátni. Az akkor épülő Tel-Aviv önmaga felépítésének gondjaival volt elfoglalva, nem-hogy a chalucokat tudta volna ellátni. De ez elmúlt. Ma már egész másképp áll a helyzet. Ma van tej, kenyér s egyéb élelmiszer Palesztinában, csak legyen, aki mindezeket megvásárolja. De vásárló is akad, mert minden nap újabb gyermekek jönnek az ellejtett anyához: Erec-Jisráélbe. S ezek a visszatért gyermekek éhesek, nagyon éhesek. Hisz ha nem lennének éhesek, akkor nem is jöttek volna haza, ha nem lennének éhesek, ott maradtak volna idegen-

ben, ahol nincsenek otthon ugyan, de van kenyér... van hus s van antiszemitizmus... S ezért jöttek haza.

Az akkor épülő Tel-Aviva háruktól mindez. Az ideérkezett chalucok és chalucák ellátása hus, tej, kenyér s minden élelmiszer előteremtése. Most már bátran kijelenthetjük, hogy a palesztinai WIZO megtette kötelességét. Annak idején a galuti WIZO szervezet két tagja tartózkodott Palesztinában. És karöltve két másik tel-avivi asszonnyal szervezték meg az élelmiszerek bevásárlását. Rá egy pár nappal barakot építettek, székeket, asztalokat s edényeket vásároltak s kész volt az első WIZO élelmiszer-bevásárló társaság. Azóta sokat változott minden.

Vannak még most is megoldatlan s megoldásra váró problémáink. De lesznek is mindaddig, amíg Palesztina épülni fog. Tény azonban az, hogy amit a WIZO csinált Palesztinában, azt egyetlen nép asszonyszervezete sem mutathatta fel eddig.

PÁRIZSI RIPIORT

A rue Laney sötét uccáján áll az az egyszerű ház, ahol az „Ecole du Propagandiste de la ligue internationale contre l'antisémitisme” vitaestéjét tartják. Két ifjú szónok beszél ma este: Meyer Carasso a nacionalizmusról és Jean Francis Morel az aktuális problémákról. Az előadást vita követi. — Az elnök bekonferálja Meyer-Carassot, aki ma beszél először a nagynyilvánosság előtt. Kéri, hogy fogadják megértéssel és elnézéssel. — Az ifjú Meyer-Carasso, álmódú szemű spanyol-zsidó, egyszerűen, közvetlenül beszél. Ostorozza a nacionalizmust, ostorozza a fajelméletet. Nagy felkészültséggel beszél a nacionalizmus történetéről. Látszik, hogy Franciaországban nevelkedett, francia iskolában és a világosság szellemében.

Tölem jobbra két hörszakállas fiatal ember ül. Az arcukra van írva, hogy

héber az anyanyelvük. Hatalmas természetiek, kérés kezük. Ők már ismerik az igazi anyaföldet! Látom ideges mozdulataikon, keserű mosolyukon, hogy csak a fegyelmezettségük tartja vissza őket a közbeszólástól. Értem őket, leolvasom a gondolataikat.

„Camarade Carasso — mit tudod Te, kedves, csinos, lelkesedni tudó Camarade, akinek őset a sötét inkvizíció elől menekültek, ide, hogy Neked egy szép jövőt teremtsenek, — hogy is érthető néd meg a mi nacionalizmusunkat.

A második szónok Jean Francis Morel. Nem zsidó. Első szóvától utolsóig lebilincseli a közönséget. A ma problémáiról beszél és az ifjúságról, amely fél szembenézni ezekkel a problémákkal. Erősen baloldali beállítottságú. Nálunk azt mondanák: szalonkommunista, mert igen elegáns az ifjú Morel, nemesak öltönyében, de gesztu-

saiban, kifejezéseiben is. A közönség úgy hallgatja, mint a régi, békeidők ifjúsága hallgatta nálunk a megváltó eszméket hirdető intellektuelleket (Franciaország felé csak most vonulnak a munkanélküliség, a válság sötét felhői.) Választékos szavakkal intézi el a kapitalizmust, a munkanélküliséget, a Nemzetet, Istent és a „születések szabályozását.” Ezzel fejezi be, kedvesen: „Fiatal vagyok. Remélek.”

Következik a vita. Az első hozzászóló egyike az én szakállas szomszédaimnak. Hosszu, héber neve van. Szenvedélyes szavakkal, élénk gesztusokkal beszél: „Camarade Carasso — igazat kellene neked adnom, igazat abban, a nacionalizmusról, Mussoliniról. Hitlerről mondtál, — de itt van Jabotinsky... „Felzúdas a teremben, nem hagyják beszélni a palesztinai Camarade-ot, de az ő hangja tulharsogja a termet: „Mi zsidók igenis internacionalisták voltunk mindég, mit értünk el? Hazát adjanak nekünk — mint a világ többi népének és mi elől fogunk járni minden megváltó, népeket védő gondolat, mint ahogy elől jártunk évezredekben keresztül.” A terem morajlik, a terem nevet — keneveti a Camarade-ot, ezt a szomoruzemű zsidó fiút; először életében, nem azért mert zsidó, nem azért, mert gesztikulál vagy görbe az orra, hanem mert egy filvilágosult körben, ahol egyenrangú embernek számít, beléírta nagy zsidó bánatát, azt a bánatot, amit Párizsban, az antiszemitizmus ellen küzdő liga tagjai közül senki sem érhet meg. És ő megértően mosolyog: „Csak nevessek ki, — itt nyugodtan kinevethettek engem.”

Es most feláll az elnök mellől egy fiatalember, csunya zsidó fiú, szelíd szemekkel és magas homlokkal — a jövő Einsteinja néz ki belőle: „Camarade” — mondja és a szakállas fiuhoz fordul „Camarade” — ne gondlj rosszat rólunk, ne bántson Téged, hogy kinevetünk — mi nem értünk meg Téged, mi nem mentünk keresztül a zsidó kálvárián, az én őseim már a nagy forradalom előtt, sok generáción keresztül itt éltek és jó és szabad franciák voltak, de — és itt felemeli hangját — én cionista vagyok, minthogy mindnyájan azok vagyunk itt, jó franciák vagyunk, fiai egy nagy és szabad nemzetnek — és jó zsidók, hű fiai ősapáink földjének és kötelességünk támogatni az országépítés nagy gondolatát.”

Ez a kis szemüveges francia-zsidó volt a legszimpatikusabb felszólaló. Sok okos dolgot hallottam még, szociológiai vitákat, világmegváltó ígét, csak azt nem magyarázta meg nekem senki, hogyan küzd az Internacionális Antiszemitizmus Elleni Liga, a Nacionalizmusnak, Hitlernek és az Urnak 1933-ik esztendejében az antiszemitizmus ellen.

(Párizs.) Rosenberg Mancí.

WIZO-HIREK

— Rosenberg Mancí előadása a nagyváradi WIZO kulturáldélutánján. Vasárnap délután kulturáldélután rendezett a WIZO a Schwartz Menyhért-néféle leányintézetben. Az előadás iránt városzerte hatalmas érdeklődés nyilvánult meg. Dr. Markovits Ignác néni előadójában örömmel állapította meg, hogy a WIZO kulturáldélutáni előadásai az érdeklődés középpontjában állanak. Vass Baba sok hozzájárulással összeállított revüt tartott a zsidó világeseményekről. Rotschild Elly mély átérzéssel szavaltá Morris Rosenfeld „A Csavargók” című versét. A hallgatóság meglepetéssel hallgatta Rosenberg Mancí a WIZO főtájkára, ki a közelmúltban Párizsban időzött. „Ecole du Propagandiste de la ligue internationale contre l'antisémitisme” (Az antiszemitizmus elleni liga) előadásain nyert impressziójáról írt tanulmányát olvasta fel, amelyet a közönség feszült figyelemmel hallgatott végig és meleg ünnepélyesen részesítette az előadót.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Piata Asanesti 4.

A ZSIDÓ GYERMEK

DAJENU

(Pessachi mese)

Volt egyszer hol nem volt, messi talán még az óperenciás tengeren is, volt egy ország. Annak az országnak sok-sok évvel ezelőtt volt egy nagyon öreg királya, aki bizony nem volt a legjobb uralkodó. Különösen a zsidókat nem szerette. Rosszul bántak velük az országban és ezért sokan el is hagyták zsidóságukat. Egy ilyen hitehagyott zsidó volt az öreg király első minisztere, aki nem volt ugyan okos ember, de nagyon jól behizelgette magát az öreg királynál. Történt azután, hogy az öreg király meghalt és a fia, aki fiatal volt, okos és jó, lépett a trónra. A fiatal király elhatározta, hogy kiválasztja az ország legbölcsebb embereit és azokat veszi maga mellé tanácsadóknak. Kihirdették az országban, hogy minden község küldje el a két legokosabb emberét és majd az összegyűlt seregéből választja ki a király minisztereit. A kitűzött napon sok-sok ember gyűlt a trónterembe, ahol az ifjú király aranyozott trónján ült. Mellette egy nagy aranyzék volt az első miniszternek, utána meg szépen sorjában még tíz kisebb aranyzék a többi miniszterek számára.

A király először azt kívánta, hogy mindenki mondjon egy költeményt, olyat, amit ő maga gondolt el.

Legelőször Dajenu, a volt miniszter jelentkezett, ravaszul mosolyogva, gondolta, hogy „na, ezek a bölcsek csak törjék a fejüket, ugyanis én fogom elnyerni az első miniszteri széket.“ Nagy hetykén állott elő és ostoba hizelkedő szóval mondta el versét: „Bölcs a király, mutatja homloka. Még egy ökörcsincs sincsen nagyobb agya. Hát még a nagy orra, olyan szép, mint egy hegy. Ilen hercegi orr nincs, csak egyetlenegy.“

Hip-hip hurrá,
Okos a király,
Hip-hip hurrá,
Szép a király.“
Még sok bolondot összehesztelt Dajenu pöffeszkedve, de mindenki csak kacagott ökelmén.

Volt a bölcsek között egy rabbi is, aki nagyon sok héber könyvet olvasott és nagyon okos volt.

Ő is elmondta a költeményét. Ez is dicsőítő himnusz volt, dicsőítette a világ Teremtőjét és a világegyetem csodálatos berendezését és sok bölcsességgel beszélt az emberi életéről. Amint a király ezt végighallgatta, így szólott:

— Ez a legszebb költemény, te légy, bölcs rabbi, a művészet minisztere.
A rabbi leült a királytól legtávolabb eső aranyzékba, mert ez volt a művészet miniszteri széke. Következett a közoktatásügyi miniszter választása.

Hát ki tudott volna iskoláról és tanításról többet és okosabban mesélni, mint a bölcs rabbi, hisz a zsidók már ezer és ezer évvel ezelőtt iskolákban tanították gyermekeiket. A rabbi egy székkel feljebb került mint az iskolák minisztere. Ezután az egészségügy következett. Ehhez is a rabbi tudott a legtöbbet, mert a zsidók között híres orvosok vannak és a rabbi mind megtanulta a híres orvosok könyveit.

De most a földművelés következett és örültek a többiek, hogy itt most esődöt mond a rabbi tudománya, mert a zsidók nem földművelők. Most nem, de valamikor, amikor országuk volt, azok voltak és a könyvekben mind meg van írva, hogyan kell szántani, vetni, aratni, hogyan kell állattal bántani és minden fajtája a földművelés. Ezt is a rabbi tudta legjobban. De más ügyekben is ő volt a legokosabb és így került mindig egy-egy székkel feljebb, amíg egészen a király mellé került és első miniszter lett.

Egy év telt el azóta. A fiatal király nagyon szerette a nép bölcs tanácsadójaul együttl.

Csak Dejanu nem nyugodott. Egy szép napon, éppen erev Pessach volt, a királyhoz ment és így szólott:

„Uram, királyom, én már nem hallgathatok többet. A rabbi a tél első minisztered, áruló és a te életre tör.“

A király hitetlenül csóválta fejét, de Dajenu folytatta: „Ha nem hiszed,

jöjj velem ma este a rabbi házának ablaka alá, látni fogod, amint a rabbi és még sok társa ünnepélyesen az asztal körül ülnek és hófehér bírói tabárba itéletet mondanak idegen nyelven. Felelted itélkeznek és életre törnek. Olyan meggyőzően beszélt Dajenu, hogy a király beleegyezett, hogy elmegy a rabbi házának ablaka alá, hogy meggyőződjön első miniszterének árusáról.“

Elijáhu próféta, aki erev Pessach napján a földön jár, meghallotta ezt a beszélgetést és elhatározta, hogy megmenti a bölcs rabbit. Amint este a király kocsija elindult, eltört a kereke és bibelődni kellett vele, amíg helyre hozták. Elijáhu próféta akarta így, mert azt volt a célja, hogy a fiatal uralkodó a Haggada egy bizonyos részéhez érjen a rabbi ablaka alá.

Ezalatt a rabbinál sok zsidó, rokon és idegen gyűlt össze a széder estéhez, még ismeretlen is, aki csak átutazott a városban, mert írva van: „Aki éhes, az jöjjön és egyék velünk.“ Így beszélt a rabbi a fényes széderasztalnál szobnól sebb történeteket. Az asztal körül ülők áhitattal lesték szavait és nem hallották a kocsi zörgését, amelynél a király jött. Csak mintha egy láthatatlan valaki lépett volna a szobába, úgy érezték és örömtől ragyogó arcok olvasták éppen az egyiptomi tíz csapást és mindnyájan hangosan ismételték: Dajenu, dajenu.“

Iskolás gyermekek Erec Jisraelben

Egy palesztinai iskolás gyermek Kajemeth a miénk:

A mi kis világunkban megszoktuk már, hogy olykor megvitatassuk a nagyok cselekedetét is. Néha véleményünk is van, fellázadunk és itélkezünk fölöttnük, ahogy tudunk és ahogy érezzük, — ha jól tesszük vagy rosszat vétnek.

Történt akkor, amikor az angol kormány betiltotta a zsidó bevándorlást. Nagy veszedelmet láttunk ebben. Mi, gyermekek sem tudtunk dolgozni — gondolataink ez a hír foglalkoztatta, — ide-oda kapkodtunk, anélkül, hogy figyelni tudtunk volna arra, amit a legnagyobb gyerek, a tanító próbált nekünk megmagyarázni.

S amint éreztük annak szükségességét, hogy beszéljünk, tárgyaljunk erről a dologról, mindaddig nem akartunk hazamenni az iskolából, amíg alaposan ki nem beszéljük magunkat az új eseményről. A beszélgetés rendszerint kint, a kertben, a fák árnyékában folyt le. Miután a tanár megmagyarázta, hogy tulajdonképpen mi is történt, a meséknek, a töprengéseknek és vitáknak a — legapróbb részletekig — nem volt se hossza, se vége.

„Jachász“ (nemesség) kérdés lett abból, hogy ki született az országban és ki nem. A legbüszkébbek azonban azok voltak, akik Jeruzsálemben születtek. A legpajkosabb gyerek a társaságban hirtelen elkomolyodott. Szemében a szomorúság volt és keserűen mondotta halkan:

— Én a hajón születtem, utközben az Erec felé.

Arabok, zsidók, — az ők tevékenysége sem maradt ki végnélküli vitából. A gyermekek mindent tudni akartak és minden felől kérdezősködtek.

S amint így vitatkoztak és felelgettek saját kérdéseikre, rájöttek saját feladatuknak és tevékenységüknek tisztázására. És ez a Keren Kajemet, a Zsidó Nemzeti Alap volt, amely a zsidó népek veszi meg Erec Jisraél földjét.

— A Keren Kajemeth együtt él velünk. Mi annyi pénzarabot dobunk be legalább a perselybe, amennyi éveinknek a száma.

Mi midig a gyümölcsfák körül játszunk, mert ezek a fák a mi nagybácsink művei: a Keren Kajemethé.

A mi nagybácsink, a Keren Kajemeth gondoskodik gyermekeiről.

Hirtelen berekedt a rabbi, a hang oly halkán jött ki a torkán, hogy éppen csak a mellette ülők hallották. A király azonban hallott egy hangot, mintha első minisztere beszélne:

„Ki az áruló? Ki az, aki ura és királya életére tör, mert nem őt nevezte ki első miniszterének?“

„Dejanu“ — mondták körösből az asztal körül. „Kinek a fiokjában van elkészítve a terv, hogy a királyt lemondassák és helyette ő legyen a király?“ „Dajenu“ — felelték a zsidók a szobában.

Haragosan sietett a király Dajenu házába, ahol tényleg megtalálta az össze esküvésre tervezett iratokat. Ezek után letartóztatták Dajenu és barátait halálra ítélték.

A rabbi házában folyt a széder tovább és amikor a Haggadah ama részéhez értek, ahol Elijáhu próféta egy pohárba szinig bort töltenek, mindenki látta, hogy a pohár félig kiürült. Érezték, hogy csoda történt.

Másnap a király magához hívattal első miniszterét és azt mondta a meglepett rabbinak:

„Köszönöm neked, hogy olyan nagy veszedelemtől mentettél meg. Tudom, hogy ti tegnap este törvényt ültetek Dajenu felet. Ez az áruló, aki okkal félt hű embereimről, azt állította, hogy te vagy az áruló és életemre törsz.“

A rabbi ámulva hallgatott és csak most tudta meg, hogy milyen nagy veszedelemben volt barátaival és vendégeivel együtt.

De akármi legyen okos és bölcs volt, soha sem jött rá arra, hogyan is csinálta ezt Elijáhu próféta.

Női és férfi kalapokat

Legmodernebb szín, forma és minőségben lejtől dus választékban

„NUTSIC“ kalapüzemnél

Cluj, Cal, Regele Ferdinand 30. (volt Hecht helyiségben). Dej, Str. Eminescu 1. Formál, fest és tisztít jutányosan és szakszerűen.

író és újságot is ír.

Ezek után már nem maradt sok magyarázni valója a tanítónak.

A gyermekek örültek. A gyermekek mindég örülnek, ha felfedeznek valamit a nagyok titkaiból.

S miután felfedezték, ők is utána akarják csinálni.

— Csináljunk mi is újságot! Csináljunk!

— Meg fogjuk írni azoknak reveit, akik hibát követnek el, vagy rosszat vétnek és meg fogjuk írni a bírák határozatait.

— Irjunk éneket, közöljünk rajzokat és játékokat.

És nyomban ki is választották azokat, akik ügyelni fognak az újságra:

Joelt, aki szerette a könyveket, Joszeft, aki írni fia volt és Ruthot, aki sokat szeretett sétálni.

Azóta van újságok a palesztinai iskolás gyermekeknek.

A mese, nem mese többé

Ki tudja közületek, gyermekek, hogy mi a Boldogság?

Boldogságról már hallottatok ti is bizonyára... mesélni.

Ti zsidó gyermekek nagyon sok dologról, csak mesélni hallottatok.

De a Boldogság meséje már nem mese többé.

Boldogság: Palesztinában, Erec-Jisraélben Pessachot ünnepelni.

Boldogság: a felszabadulás ünnepét a Felszabadult Hazában ünnepelni.

Ott nem úgy ünneplik a pessachot, mint itt galuthban.

Ott élők a pessachot.

Ott nem csak mondják, hogy: „Őseink rabszolgák voltak, de felszabadultak.“

Ott mindenki önmaga szabadult és szabadul fel mindennap.

Trumpeldor azt mondotta, hogy „Jó meghalni a Hazáért.“

De élni... élni a Hazáért, a Hazában!

Híllél a tanaita mondotta: aki nem látott még ünnepet Erec-Jisraélben, annak még nem volt része Boldogságban.

A mai palesztinai gyermeknek már része van a Boldogságban.

A mai palesztinai gyermek nem esdalkozik a fehér máchoh s az ünnepi, széderesti hangulaton.

A mai palesztinai gyermek egészen természetesen veszi az ünnepet.

A mai palesztinai gyermek meg van győződve róla, hogy minden embernek kijár a boldogság.

S tudjátok ti, hogy mi a Boldogság? Boldogság: Palesztinában Pessachot ünnepelni.

A Boldogságról szóló mese: már nem mese...

(— ker.)

Elsőrangú cipőt

szolid árak mellett

ROTH cipésznél

Starada Memorandumul 1.

Világi megrendelésekre méretnek és színnek egy hamarált cipő készítés. Színi készítésű kék férfi cipő készítés.

Ruth, awi nagyon szeretett sétálni, elmondotta, hogy amikor Tel-Avivban volt, anyja egy házra mutatott és azt mondotta, hogy ott csinálják az újságot.

Josef elmondotta, hogy az ő apja

SPORT

Spitzer Ferenc (Haggibbor) Kolozsvár törvívó bajnoka

A Haggibbor legyőzte a Fellegvárt

Cluj-Kolozsvár, április 10. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti bajnokság vasárnap fordulójában a Romania Kolozsváron mérkőzött a Crisana-val, míg az U Váradra rándult át, hogy riválisával: a NAC-cal kerüljön szembe. A két mérkőzés számszerűleg a nagyváradi futball pillanatnyi fölényét igazolta be a kolozsvári labdarugó sporttal szemben. Úgy a Romania, mint az U vereséget szenvedtek, ha minimális gólaránnyal is. A kerületi bajnokságban a Haggibbor megszerezte végül az első győzelmet. A mérkőzésekről szóló beszámolóknak nem volna teljes, ha nem említenék meg egy a sportéletben eddig meglehetősen az ismeretlenség homályába merült ur okvetlenkedéseit, aki főpályarendezői minőségében igyekezett többszöri hatásköri túllépéssel érdemeket szerezni magának a pályafentartó bizottság előtt. Pop Livius professzor jóindulatú figyelmébe ajánljuk a szemüveges okvetlenkedőt.

Eredmények: Haggibbor—Fellegvár 1:0 (1:0). A tartalékoktól zsidó csapat Krausz II-ével nem tulságosan nívós játék után nyerte meg a mérkőzést. Igen jó bíró dr. Ciuvel Ilie.

Crisana—Romania 1:0 (1:0). Nagy bal szerenésével játsza vesztett a kolozsvári csapat. A Crisana kétségtelemül sokat fejlődött stílusban és taktikában legutóbbi helyi szereplése óta. Az első félidőben sorozatos gólhelyzetek maradtak a Crisana kapuja előtt kiaknázatlanul, majd Máté váratlan 20 méteres védhető lapos lövése megakad a Romania kapujában. Az általában nívós mérkőzést, amelyen a Romania néhány fiatal tehetsége, így különösképpen a jobb szélsőt játszó Chendrea 2. hívta fel magára a figyelmet, Vladovici kapitány aradi bíró vezette.

Oradea. NAC—U 1:0 (0:0). Kocsis góljával erős játék után nyerte meg a nagyváradi csapat a mérkőzést. Bíró Radulescu Bukarest.

Cluj-Kolozsvár, április 10. A Haggibbor példás rendezésében zajlott le vasárnap Kolozsvár senior tör- és kardvívó bajnoksága. A törben a Haggibbor vívói ismét bezonyították nagy fölényüket, míg a kardban a pillanatnyi indiszpozícióval küzdő Mózes csak a második helyet tudta biztosítani magának. A törvívó bajnokság első négy helye közül hármat a Haggibboristák foglaltak le, Spitzer és Herzeg rutinja mellett Erős Géza talentuma vonta magára az általános figyelmet.

Eredmények: Kolozsvár 1933-ik évi törbajnoka Spitzer Ferenc Haggibbor, 2. Herczeg Tivadar Haggibbor, 3. Mezei Gyula KAC, 4. Erős Géza Haggibbor. Az első négy között négyes holtverseny volt.

Kolozsvár 1933. évi kardbajnoka Losonczy Mihály KAC, 2. Mózes Haggibbor, 3. Holban Crisana, 4. Csipser Sándor SzSE, 5. Tereh.

Külföldi eredmények. Bécs. Csehszlovákia—Ausztria 2:1 (0:0). Az ötvenezernéző előtt lejajlott mérkőzést, nagy meglepetésre, a csehek nyerték meg Pucs 2 góljával, míg az osztrákok részéről Smistik volt eredményes. A mérkőzés, amelyen Dollfuss kancellár is megjelent, a belga Langenus vezette.

Magyar profikombinált—Jugoszlávia 3:1 (2:0). Turai Kálmán és Eöry góljával győz a magyar csapat.

Prága—Bécs 2:0 (1:0).

Zseblámpához és rádióhoz csak

DURA-elemet

használjon!

Amnesztia sajtóvétségekre

Bucuresti-Bukarest, apr. 10. Az igazságügyminiszter megbízásából Iancu Petrescu, az ilfovi törvényszék elnöke javaslatot készített, amelynek törvényerőre emelése után amnesztiaiban részesülnének az összes sajtóvétségek, kivéve néhány, a Marzescu és az alamtörvény keretébe tartozó esetek. A három szakaszból álló törvényjavaslat már Popovici Mihály igazságügyminiszter előtt fekszik, aki tegnap Vaída miniszterelnökkel együtt hozzájárult a javas-

lat elfogadásához. Hétfőn kerül a sajtóamnesztia javaslata a törvényhozó tanács elé, míg kedden, vagy szerdán a kamara foglalkozik a sajtó husvétii aján-dékával készült tervezettel. Az amnesztia javaslat pontos szövege még nem került nyilvánosságra, így egyelőre nem áll módunkban megállapítani, hogy a kisebbségi újságírók ellen folyamatba tett nagyszámú sajtóperek eseteit amnesztia körébe vonja-e a háromszakaszos törvény?

Soron kívül ezer certifikátot kaptak a németországi zsidók

Arlosorow eredményes intervenciója a palesztinai főkörmányzónál

Jeruzsálem, április 10. A Jewish Agency végrehajtó bizottságának kérésére a palesztinai kormány ezer bevándorlási igazolványt bocsátott rendelkezésre. Ezek a certifikátok kizárólag menekülő németországi zsidók Palesztinában való letelepedésének célját szolgálják. Néhány hét múlva lett volna esedékes a március-szeptemberi félévre járó bevándorlási igazolványok kiutalása. Az ezer certifikát a jövő félévi kontingens terhére, soron kívül, adatik meg az üldözött németországi zsidóknak.

Minta zsidó távirati iroda jelenti, a certifikát kiutalása dr. Chaim Arlosorownak, a palesztinai Jewish Agency

végrehajtó bizottság politikai osztályvezetőnek köszönhető, aki április 4-én audiencián jelent meg sir Arthur Wauchope főkörmányzó előtt és az Agency nevében a következő három kívánságot terjesztette eléje:

1. Néhány száz bevándorlási igazolvány, németországi zsidó emigránsok számára való azonnali kiadása;
2. tőkével rendelkező németországi zsidók nagyobb szabású bevándorlásának lehetővé tétele;
3. a bevándorlási feltételek enyhítése palesztinai lakók Németországban lévő rokonai, elsősorban szülők és gyermekek számára.

Dés zsidósága is csatlakozott a németországi antiszemita terror-ellenes akcióhoz

Az Aviva-Barisszia bojkottot szervezett meg a német filmek ellen

Dej-Dés, április 10. (Az Uj Kelet tud.) A németországi zsidóüldözések egész Erdély zsidóságában mély visszhangra találtak. A különböző városok után megmozdult most Dés is, hogy a németországi zsidókkal való szolidaritását kihangsúlyozza. Az akciót a dési Aviva-Barisszia Hitchabruth kezdeményezte. Szombaton este a „Nem kérdem én, ki vagy” című német filmoperett előadásának szünetében a barissziai zenekar röpcedulákat osztottak szét, amelyben felhívták a 80 százalékos zsidókból álló publikum figyelmét arra, hogy a Hitler-rezsim kegyetlenül elűldözte a filmben dolgozó zsidó származású művészeket, köztük Alpár Gittát és Szőke Szakált. A zsidó publikum nagy része erre fegyelmzetten elhagyta a mozi s az operett másnap esti előadása

üres ház előtt ment végbe. Tegnap a Barisszia delegációja megjelent Grecu moziigazgató előtt és 200 elárásos felhívásban kérte, hogy ne hozasson több német filmet, mert a zsidó lakosság tartózkodni fog a német filmprodukciónak darabjainak látogatásától. Az igazgató válaszában sajnálatát fejezte ki a németországi események felett, együttérzésének adott kifejezést a sorsüldözött zsidósággal és kijelentette, hogy teljesíti a kérést, tudva, hogy közönségének 80 százaléka zsidókból rekrutálódik. Közölte azt is, hogy a már leköltött német filmeket is stornirozza. Egyébként a zsidó orvosok hasonlóképpen elhatározták, hogy német gyártmányú gyógyszert nem irnak többé elő.

Sorra mérgezték meg férjeiket a világos parasztasszonyok

Arad megye megdöböntő szenzációja

Arad, április 10. (Az Uj Kelet tud.) Világoson borzalmas bünténynek jöttek nyomára a hatóságok. Egy Duma Florica nevű cigányasszony, aki tíz éve foglalkozik már mérgekeveréssel, számtalan parasztgazdát küldött át a másvilágra praktikáival. Néhány nappal ezelőtt egy fiatal asszony feljelentést tett férje, Czerner Vendel ellen, mondván, hogy a férje meg akarja ölni, Czerner beismerte a csendőrmester előtt, hogy sógora biztatására meg akarta ölni feleségét. A sógor, a 19 éves Czerner Anna, mérget szerzett és azt levél kíséretében küldte el a férjnek.

A levelet vívó nő azonban tudta, hogy mi készül és a férj helyett a fiatalasszonynak adta át a levelet, aki azzal nyomban a csendőrségre szaladt. A faluban erre beszélni kezdték, hogy az elmúlt évek alatt sokan nem haltak meg termézetes halállal. A Czerner-ügggyel csaknem egyidejűleg költözött át a másvilágra Theodoroiu Pál gazdálkodó, aki halála

előtt gyomorfájdalmakról panaszkodott. Névtelen levél derítette ki, hogy a gazdálkodót megmérgezték. Erre letartóztaták feleségét, aki bevallotta, hogy férjét megmérgezte, a mérget Kovács Ilona cigányasszonytól szerezte. A szálak Borbély Katica cigányasszonyon keresztül Duma Floricához vezettek, aki bevallotta, hogy száz lej előleg és a temetés után kifizetendő háromszáz lej ellenében szolgáltatta Theodoroiunak a mérget, amit légyapapírból állított elő. Kihallgatása során Duma Florica bevallotta, hogy már tíz éve foglalkozik mérgekeveréssel. A csendőrség tizenhárom letartóztatást eszközölt eddig. A letartóztatottak között van a légyapapírost árusító kereskedő felesége, akinek állítólag tudnia kellett volna arról, hogy a papírost bűnös célokra vásárolja a cigányasszony. A csendőrség értesítette a felfedezésről az aradi ügyvétséget, amelynek képviselői ma ki szálltak és egyelőre hat sir exhumálását rendelték el.

Regal kávéház

Az igen tisztelt vendégeinket értesítjük, hogy a husvétii ünnepeken át teljesen megbízható felügyelet alatt husvétii fekete és fehér kávékat szolgálunk fel külön helyiségben. Rendes, szolid árak.

Regal kávéház

Többszáz ezer munkanélküli juttatott kenyerhez Amerikában az alkohol

Leírhatatlan lelkesedéssel ünneplik még mindig Amerikában a sörfogyasztás bevezetését.

Newyork, április 10. Északamerikai lakossága leírhatatlan örömmel fogadta a szeszitalok fogyasztásának bevezetését. A tizenhárom évig tartó „száraz” rezsimet felváltotta végül a „nedves” rezsim, amelynek első napján néhány óra alatt Newyorkban egyedül annyi sört adtak el, hogy illeték címén Newyork városa 100 ezer dollárt vágott zsebre. Csikágóban az első éjszaka eladott sör értékét 5 millió dollárra becsülték a korezmák és éttermek, sörözők tulajdonosai. Ebben a városban nyegven ezer ember talált munkát az alkoholfogyasztás bevezetése révén. A Pittsburgi sörözők 500 ezer üveg sört szolgáltattak ki az ivás első éjszakáján.

Washingtonban a sörnek a piacon való újbóli megjelenését szimbolikus tüneményekkel ünnepelték meg, amely Roosevelt otthona, a Fehér Ház előtt zajlott le. Éjfél 12 órakor hatalmas tömeg vette körül az elnöki palotát. Vidám dekorumokkal díszített teherautót vezettek be a Fehér Ház udvarára, ahová két láda sört raktak le. A teherautón a következő felírás volt olvasható: „Roosevelt elnöknek megannyi évi várakozás után az amerikai nemzet első söre!”

Az elnök az újságíróklubnak ajánlta fel a sört, amelyet azonnal a klubba szállítottak, miközben a tömeg sörözüvegeket magára emelve, hosszasan ünnepelte az elnököt. A 19 államban, amelyekben a sörfogyasztást szabaddá tették, ezen az éjszakán teherautók és mindenféle járművek szeltek keresztül az országutakat, valamennyien sört szállítva.

Am amíg a „nedves” rezsim hívei lelkesen ünneplik a győzelmüket, a prohibicionisták sem ülnek tétlenül. Ella Boole asszony, a prohibicionista nők szövetségének elnöknője, bejósolja, hogy miután a „nedves” hisztéria már elvonult, az amerikai nép rá fog eszmélni arra, hogy nagy hibát követett el. Newyorkban az első nedves éjszakán tizenöt menetet alakítottak a nedves rezsim hívei. A Broadwayen halottaskocsit vonlattak fel, amelyre rá volt írva: „a mesterséges sör meghalt.” A menet élén bajor uniformisba öltözött zenészek haladtak, akik különböző, a sörhöz írt himnuszokat adtak elő.

Washington, április 10. Az Egyesült Államok lakossága az alkohol-fogyasztás bevezetésének második napján is leírhatatlanul lelkesedik még a nedves rezsimért. Az első két nap alatt az eladott sörözüvegek számát másfélmillióra becsülik. Ha a sörfogyasztás továbbra is ebben a tempóban megy, úgy a jelenlegi stock tíz nap alatt kimerül. A Newyork Herald Tribune szerint az Egyesült Államokban két nap alatt annyi sör folyt el, amennyi elbírta egy nagy hadihajó mozgását is. A titkos lokál, amelyekből mérgegrága pénzért árulták eddig az alkoholt, teljesen elhagyottak. A whisky ára 65 százalékkal csökkent. Több száz ezer munkanélküli jutott kenyérhez.

Hóvihar dühöngött a Regálban

Bucuresti-Bukarest, április 10. Targovistoból jelentik, hogy ott szombatról vasárnapra virradó éjjel az egész megyére kiterjedően hóvihar dühöngött és hószélesen havazott.

— 330 vagon épületfát vihet be Románia havonta Magyarországra. Bukarestből jelentik: Románia budapesti kereskedelmi atasséja értesítette az ipar- és kereskedelmi minisztert, hogy az új román-magyar kereskedelmi konvenció értelmében Magyarország Románia részére havi 330 vagon épületfa beviteli kvótát engedélyezett.

Kreuger gyufakirály szerelmei, Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyvei Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillanthatunk e zseniális pénzembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségeibe. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

Nappali és éjjeli krém egyaránt...

a NIVEA-CREME

Nappal a zord időjárás kedvezőtlen hatásától óvja meg a Nivea-Creme, amely pótolja a szél, hó vagy eső által elvont bőrfaggyút és megőrzi bőre puhaságát és rugalmasságát. Éjjel a Nivea-Creme regeneráló és erősítő hatást fejt ki a bőrszövetekre és ezzel fiatalossá és frissé teszi az arcot. A Nivea-Creme tökéletesen behatol a bőrébe és nem teszi fényessé az arcot.

NIVEA-CREME: Lei 16. — 72. —

SZINHAZ-FILM

Éjfél-től hajnalig, a Magyar színházban

„Éjfél-től hajnalig“ a címe a Magyar Színház újdonságának, amelyet kedden este 9 órakor mutatnak be. Edward Sheldon a szerzője ennek a páratlanul izgalmas bűnügyi színműnek, amely amellett, hogy érdekességben és cselekményében

feszült izgalmaságában a legkitűnőbb detektív történetekkel vetekszik, a legkiválóbb irodalmi értékeket egyesíti magában: kitűnően meglátott emberi figurák liktéző életének és tragikus konfliktusainak mély és okos elemzését.

Löwy Bella a nápolyi rádióban énekel. Egy nappal idevetődött rádióújságban látom, hogy egy Leoni Izabella nevű hölgy pénteken délután fél hatkor két dalt fog énekelni a nápolyi rádióban. Miután a lap az énekesnő képét is közli, nem volt nehéz megállapítanom, hogy a Leoni Izabella név alatt rejtőző énekesnő Löwy Bellával, a kivételes tehetségű, Kolozsváról elszármazott énekesnővel azonos. A két dal: Schubert: Ave Maria és Grieg Solweigslid. A fénykép alatt azt írja a rádióújság, hogy a nagyon tehetséges, fiatal és szép énekesnő büszkesége lesz még az olasz énekkultúrának. Ezt bizonyítja, hogy a nápolyi újságíróklub, mely az előkelő nápolyi közönség találkozóhelye, felkérte egy koncertjén való együttműködésre. A koncert műsorát is közli a lap és ebből megállapítom, hogy Löwy Bella majdnem ugyanazt a műsort adja a nápolyi újságíróklubban, amit egy évvel ezelőtt a kolozsvári katolikus gimnázium nagytermében adott. A meleg hang amellyel Löwy Belláról a lap ír, rádióban való szereplése, az előkelő klubban való fellépése bizonyítéka annak, hogy az a nagyon tehetséges énekesnő ott futott be, ahol legnehezebb énekesnek karriert csinálni: Olaszországban. Erdélyi ismerősei nagy örömmel fogadják Löwy Bella olaszországi sikerének híreit.

A MAGYAR SZINHAZ HETI MŰSORA

Kedden este 9 ókor: Éjfél-től hajnalig. E. Sheldon világsiker aratott, páratlanul izgalmas bűnügyi drámája. Hatvany Lili fordítása. Újdonság először! Sorozatszám: 82.)

Szerdán este 9 ókor: Éjfél-től hajnalig. (Újdonság 2. adszor. Sorozatszám: 83.)

AZ OPERA MŰSORA

Szerda, április 12: Szevillai borbély.

Péntek, április 14: Szünet.

Vasárnap, április 16: (délután) Cigánybáró.

Hétfő, április 17: Traviata.

Kedd, április 18 (délután): Zobail; Casse noisette; Peer Gynt.

Szerda, április 19: A madarász.

Péntek, április 21: Sámson és Dalila.

Vasárnap, április 23: (este) A denevér.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Banda, bouboule, Francia filmoperett, finom zenével, pazar kiállításban. Főszerepben: Georges Milton. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiraó.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Közkívánatra kedden és szerdán: Hazug csókok. Tauber Richard világhírű filmje.

Jön húsvétra: A császári udvar. Conrad Veidt, Lilian Harvey. Filmcsoda. Offenbach zene.

CORSO-MOZGÓ MŰSORA

Ma, kedden: Paprika kisasszony. Gaál Franciska vigjátéklágere. Világsiker!

SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA

Minden nap 3, 5, 7 és 9 ókor: Egy lány, akit nem lehet feledni. Operettvilágszláger. A főszerepekben: Dolly Haas és Willi Forst. Rendezte: Fritz Kortner. Uj Paramount-hiraó.

Jön: Tajfun. Lengyel Menyhért világhírű darabja hangosfilmen. A főszerepekben: Liane Haid és Inkisinnoff, a „Dzsingisz khán“ világhírű mongol főszereplője.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Pillangókisasszony. Puccini világhírű operája, drámai feldolgozásban. Főszerepekben: Silvia Sydney, Carry Grand. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiraó.

Uj termésű

Menta- és csalánlevelet

a legmagasabb áron vásárol

Fischer Sándor cég

Timisoara I. Str. Ungureanu 14.

Tarsad nom-tudomány 10-ed áron Lepage-nál

Braun: Primitiv kultura (255 oldal) 30
Bebel: Nő és a szocializmus (488 old.) 72
Kautsky: Kereszténység ered. (380 o.) 36
Kropotkin: Kölcsönös segítség (226 o.) 54
Macdonald: Szocializmus és társad. 15
Marx: Osztályharcok Franciaországban 18
Mhering: Marx Károly élete (560 o.) 84
Webb: Kapitalizmus hanyatlása 15
Postán utánvétellel portóval, beküldve portómentes.

Lepage-nál Kvár

Kérje az olcsó akciót teljes nagy jegyzékeit.

Tűztől megsérült

Áruink fogytán vannak, azonban sértetlen áruinkat a husvéti ünnepek utánig mélyen leszállított áron árusítjuk.

Győződjön meg hirdetésem valóságáról!

**„Special“
férfi divatház**

Calea Regele Ferdinand 22. szám.

Kalapok gyári lerakata!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Csipebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. —

Grünwald Jakab fémpari üzeme, C. Decebal (Rudolf ut) 28., készít: sodrony, ágybetétet, úrmérték, bádógáru és tömegcikkeket. Vállal mérlegjavítást.

Eladó keveset használt kifogástalan állapotban levő vashordó. Cim: Simon Lajos, Uioara.

Nagy műértékű antik diófaháló olcsón eladó. Turnu Rosu étterem. Holdvilág u. 1. szám.

Nagyváradon jömenetelű, jól felszerelt fűszer-csemegeüzlet, Palesztinába való kivándorlás miatt, sürgősen eladó. Ajánlatokat „Fűszerüzlet“ jelígre továbbít az Uj Kelet-fiók Oradea, Rimanóczy 4.

Kettő szoba, konyha, fürdőszobás lakást keresek május 1-re. Címeiket „Május 1.“ jelígre a kiadóba kérek.

Kézvel varrott keztyűkészítési tanfolyamot nyitok apr. 15-én. Jelentkezni Weismann, Cal. Reg. Ferd. 3.

Jól bevezetett cipő, és bőrkereskedés, 5-6000 lakosu vidéki városban, ahol több hivatal van, elköltözés miatt eladó. Átvételhez szükséges 30-40.000 lej készpénz. „Biztos megélhetés“ jelígre a kiadóban.

Irodahelyiség, udvari 3 szoba, központi fűtéssel, jutányosan kiadó. Calea Regele Ferdinand (Wesselényi M. ucca) 7. sz. alatt. Ertekezhetni ugyanott.

Kiadók

3 és 4 szobás modern, komfortos lakások minden mellékkeliségekkel. Avram Jancu (Petőfi u.) 3., házfelügyelőnél.

Eladók különféle butorok. Str. Filipeșcu (Szentlélek u.) 17., az udvaron jobbra.

A Palesztina Hivatal keres egy perfekt magyar, román, német nyelven gépiró gyakorlónót. Jelentkezni április 14-ig a Palesztina Hivatalban d. e. 11-12 között.

Jól bevezetett bőrüzlet Erdély fővárosában kevés tőkével átvehető. „Olcsó boltbér“ jelígre.

Autorizált könyvelő, aki tökéletesen németül önállóan (nem diktálásra) levelez, küldje ajánlatát: Fischer üvegudvar, Culi.

Intelligens, komoly leány 200.000 lej hozománnyal keresi 30-40 év körüli nriember ismeretségét házasság céljából. Teljes című megkeresések E. Barna, Oradea. Avram Jancu 1. címzendők.

GYAPJUIPAR r.t.

A legmodernebb női és férfiruha és kabátszövet-újdonságok

Legjobb minőség olcsó áron

Az összes lerakatokban és elárusítóhelyeken:

Timisoara: I. Bul. Regele Ferdinand (Lloydsor)

I. Str. Primăriei (Magy. ált. Hitelbank palota)

II. Széna-tér 2.

VI. Bul. Berthelot 19.

Arad:

Palatul Minoritilor

HIREK

CORSO-MOZGO PAPIKA

Gaál Franciska vígjáték-világlágere. Csak pár napig. Húsvéti műsor:
Táncol a garnizon
 (Audiens in Ischl)
 Operett-világlágere.
 Marfa Eggerth, Szőke Szakáll, Willy Eichberg.
 A békeidők minden gondtalanságát, boldog jókedvét és csengő kacagását hozza el ez a film. Strauss, Soupé és Milökker legszebb dallamaiból komponálva.

Hitler!

Tamerlán huj-hujját új dallamok
 cífrázzák.
 évezredek szegénypiacán új hőhérok
 köntöse piroslik,
 Gyalázat homlokán új szegénybélyeg
 ég:

Hitler!

Hadat üzent a csatorna az Égnek,
 isten ó köntösébe takarja el arcát,
 virágot hajítani késik a tavasz is,
 megszagattja palástját az Értelmem.

Minden tint förtelmem és minden volt
 pokol,
 minden hazugság és minden sötétség
 szelíd, boconánandó botlásá finomul:
 mióta élet léleg és botor földtekén,
 nem volt a sorsunk ilyen keserű.

Néró is volt és fáraók is voltak,
 egyetlen jaj és kiűzelem a multunk,
 de ami szép és nemes volt benne
 most sárará és hamuvá tördeli a végzet:
 sákkal-sorda üvölt a téreken.

S hiába napsugár, jóság és akarat,
 a szellem győzelme az erőszak kardjain,
 győzhet az igazság s a gépek csodái
 Marsig marsolhatnak fel győztesen:
 szegényünket nem mossa el semmi ár,
 a mártírium és áldozat tüze sem.

Erdők mosolya, nők szépsége, muzsika,
 mámor és bánat árja mind kevés,
 hogy a Sátán művét megengesztelje.

A tenger sója cukorra válhatik,
 békévé simulhat az elröppent harag,
 bőségge hízhat a kegyetlen nyomor,
 dobává nőhet a törpe nyomorék:
 egy évezred is kevés lesz elfeledni,
 hogy ember-arcok és emberi szóval
 a förtelmek förtelme szennyezte be
 földünk:

Hitler!

Szodomanák egyetlen igaz emberért,
 az Ur kegyelme megbocsájtott volna.
 Ha millió igaznak nincsen kegyelem,
 nincsen, mivel embernek mondatik:
 Hitler!

Szagassátok meg ruháitokat,
 az igaz ember fejére hamut hintsen,
 szoruljon ökölbe a simító tenyér,
 döngjön a föld az iszonyat alatt,
 az undor pokla kénkövet sziszegjen,
 rugjanak az erdők és a vészharangok,
 mert a Szegény jár közöttünk, örök
 szegényünk,
 jöveik és multak nagy gyalázata:
 Hitler!

Salamon László

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső
 peszach ünnep miatt péntek reggel jele-
 nek meg a rendes időben.

— Titulescu elhagyta Londont. London-
 ból jelentik: Titulescu elhagyta az angol
 fővárost. a román külügyminiszter Pá-
 rizson át a Cote d'Azurra utazik.

— Roosevelt elhalasztotta döntését a
 berlini amerikai nagykövét személyének
 kijelölése ügyében. Washingtonból jelen-
 tik: Roosevelt elnök egyelőre elhalasz-
 totta döntését a berlini amerikai nagy-
 kövét személyének kijelölése ügyében.

Szellemi, testi diadalhoz segít: Ovo-
 maltine.

— Négy és egynegyedmilliárd frankra
 rug a francia költségvetési hiány. Párizs-
 ból jelentik: A francia költségvetés be-
 vételi oldalán 45,8, kiadási oldalán vala-
 mivel több mint 50 milliárd frankot irá-
 nyoztak elő, úgy, hogy a költségvetési
 hiány 4 és félmilliárd frank.

— Megünnepezték az osztrák légi for-
 galmi társaság alapításának tízéves for-
 dulóját. Bécsből jelentik: Az asperni
 repülőtérén tegnap ünnepelték az osztrák
 légi forgalmi társaság alapításának tíze-
 dik évfordulóját. Ott volt az ünnepségen
 Miklas elnök is. Dollfuss kancellár és
 Jakontzik kereskedelmi miniszter méltat-
 ták a nap jelentőségét.

— Megfosztják mandátumaiktól a bol-
 gár kommunista képviselőket. Bécsből je-
 lentik: A legfelső haditanács ülést tar-
 tott, amelyen a kommunista veszedelem
 elleni intézkedésekkel foglalkoztak. Be-
 avatott helyről szerzett értesülések sze-
 rint a napokban feloszlatják a törvény-
 hozó testület kommunista frakcióját és a
 képviselőket megfosztják mandátumaik-
 tól.

— A német gyufamonopóliumtársaság
 több mint hétmillió márkát juttatott az
 államkincstárnak. Berlinből jelentik: A
 gyufamonopóliumtársaság az elmúlt üzlet-
 évre 7,15 millió márkát részesedést juttat-
 tott a német államkincstárnak, egymillió
 márkával többet, mint az elmúlt évben.

— Hét gyermeket temetett el a föld-
 omlás Spanyolországban, Madridból je-
 lentik: Valladolid közelében földomlás 7
 gyermeket eltemetett. Három fiút és egy
 leányt már csak holtan ástak ki a kőzet-
 réteg alól.

Szoptatók nátha, influenza kellemet-
 lenégeitől menekülnek, ha Anacot-pasz-
 tillát szopognak.

— Veszélyben a zsilvölgyi szénbányák
 üzemben tartása. Bukarestből jelentik:
 A legújabb statisztikák szerint a szén-
 bányászat olyan mélypontra süllyedt, ami
 már egyenesen veszélyezteteti a zsilvölgyi
 szénbányák üzemben tartását. Ezeknek a
 bányáknak termelése 1929-ben 2,625.080
 tonna, 1930-ban 2,071.057 tonna, 1931-ben
 1,631.250 tonna, 1932 első hónapjában
 már csak 1,493.000 tonna.

ROYAL-MOZGO

Közkívánatra kedden és szerdán:
 Richard Tauber leghíresebb filmje.
 Húsvéti műsor:

A császári udvar

(Táncol a kongresszus testvérfilmje).
 Conrad Veidt, Lillian Harvey, Mädy
 Christian.

Pazar, csillogó kiállítású filmsoda,
 mely a császári udvar raffinemantját,
 hamis asszonyait és megejtő Offen-
 bach muzsikáját hozza el.

— Egy zsidó kereskedő válasza a hit-
 leri körlevelekre. Erdélyi zsidó kereske-
 dők és iparosok, akik birodalmi németek
 kel üzleti összeköttetésben állottak, az
 utóbbi időben egyre-másra kapják a „fel-
 világosító” leveleket, amelyekben nem-
 csak tisztára mossák Hitlert, hanem glo-
 rifikálják a jogfosztásnak és embertelen-
 ségnek mostani rendszerét. Egy ilyen le-
 véltre tegnap egyik kolozsvári importőr
 érdeme szerint válaszolt. A válaszlevél-
 ből vesszük az alábbi részletet: „Ha ön
 azokat a jogtiprásokat és erőszakoskodá-
 sokat, amelyeket a német uralmon levők
 bevezettek, elítélte volna, ha azok ellen
 tiltakozott volna és ha ön közli velünk,
 hogy ilyesmi az ön elvei ellen van, akkor
 természetesen megelégedéssel vettük
 volna tudomásul az ön levelének tartal-
 mat. Minthogy azonban azt írja nekünk,
 hogy minden német állampolgár teljes
 védelmét élvezzi az államhatalomnak, az
 a feltevésünk, hogy ön a nemzeti szocia-
 listák táborához tartozik és nyugodtan
 nézi, hogy a zsidók ezreit megfosztják
 egzisztenciájuktól, helyesli azt a szenve-
 dést, amit eltűrniök kell azoknak, akikkel
 évszázadokon át együtt éltek. Talán tud-
 ják önök, hogy az oroszlan, ha együtt
 nőtt fel a kutyával, akkor akármilyen
 éhes, nem bántja. De a nemzeti szocia-
 listák minden jog és igazságszérzet arcul-
 csapásával, minden élőlény ösztönéleté-
 nek megtagadásával hajigálják ki állá-
 sukból és pozíciójukból zsidó polgártársai-
 kat, kitéve őket az éhínségnek”.

— E hó 12-én kezdik tárgyalni Moszk-
 vában a letartóztatott angol mérnökök
 perét. Londonból jelentik: Moszkvában
 12-én kezdik tárgyalni a letartóztatásban
 levő angol mérnökök perét.

A bélműködés renyhésege a modern
 kultúrlet jelensége. Orvosa ajánlatára
 vegyen be este 2-3 szem Artin-dragéet,
 reggelre normális, könnyű ürülése lesz.

— A francia kormány továbbfejleszti
 a légi haderőt. Párizsból jelentik: A fran-
 cia kamara ülésén a légügyi költségvetést
 tárgyalták. A kormány a légi haderőt
 az év folyamán továbbfejleszti. Új va-
 dásrepülőgépek típusát fogadták el s több
 gépet építettek ebből a típusból. Terve-
 vették az évre ágyuk szállítására alkal-
 mas nagy hadirepülőgépek építését is.

— Repülőgépkatasztrófa a németorszá-
 gi Staaken repülőtérén. Berlinből jelen-
 tik: Staaken repülőtérén lovas-motorke-
 rékpáros-repülőgépes staféta-verseny köz-
 ben egyik repülőgép villanyvezetékrőlba
 akadt s a nézők közé zuhant. Egy férfit
 a gép angyonsujtott, egy asszonyt életve-
 szélyesen megsebesített. A pilóta nem se-
 besült meg.

— A gyomor-fájás, gyomor-nyomás, bél-
 sárpangás, nagyfokú erjedés, rossz
 emésztés, fehér nyelv, kábultság, fül-
 zugás, halvány arcszín, kedvetlenség a
 természetes „Ferenc József” keserűvíz
 használata által sok esetben elmúlik. Az
 orvosi világ a legnagyobb elismeréssel
 nyilatkozik a magyar Ferenc József víz-
 ről, mert hatása megbízható és rend-
 kívül enyhe. A Ferenc József keserűvíz
 gyógyszerárakban, drogériákban és fű-
 szertárakban kapható.

— Április 18-án Rómában nyílik meg a
 Nemzetközi Parlamenti Kereskedelmi Kon-
 ferencia tízenhataladik ülésszaka. Rómá-
 ból jelentik: Április 18-án megnyílik a
 Nemzetközi Parlamenti Kereskedelmi
 Konferencia ezévi, 18-ik ülésszaka, ame-
 lyen több mint harminc nemzet delegá-
 tusa fognak résztvenni. Meg fogják vi-
 tatni a krízis tartama alatt folytatandó
 helyes kereskedelmi politika ügyét, a
 közép-európai agrárállamok gazdasági és
 pénzügyi szanalásának lehetőségét, a
 nagybani és kicsinybani árak közötti kü-
 lönbözet kérdését s az ellenimport nél-
 küli arany- és áruexport problémáját. A
 delegációkat április 24-én a konferencia
 végeztével különvonat fogja elszállítani
 az olasz fővárosból a határra.

Szelem és szaporodás. Dr. Totis új
 könyve. Ára 72 lej. Születésszabályozás
 90 lej, a kettő együtt 117 lej. Korábbi
 műve: Az ifjúság nemi problémái 75 lej
 utánvételt portómentesen Lepage-nál Ko-
 loszvár.

— Mindenütt emelkedett a munkanél-
 küliek száma. Genfből jelentik: A Nem-
 zetközi Munkaügyi Hivatal közlése szerint
 az elmúlt év hasonló időszakához képest
 a munkanélküliség Svájcban 22, Olasz-
 orszáiban 12, Angliában 4, Franciaország-
 ban 9 és Ausztriában 1 százalékkal emel-
 kedett. Valamivel csökkent a munkanél-
 küliek száma Németországban, Ausztrá-
 liában, Kanadában és Lengyelországban.

A Super Paladdin
 petróleumgázfűző - a töké-
 letes megoldás. Nincs elő-
 melegítés, nincs pumpálás,
 nincs kanóc. Olcsó, jó,
 gyors.
 Kérjen díjtalan ismertetést
Paddin S. A. R.
 Bucaresti I. Cluj Timisoara IV.
 Str. Regala No. 11. Str. Neculcea 2 Str. I. C. Bratianu 8.

— Leépítenek a witkowitzi vasművek.
 Prágából jelentik: A witkowitzi vasmű-
 vek 12 ezer 600 munkásból álló létszámát
 hetenként háromszázzal csökkentik.

— Gyümölesértékesítési konferencia
 Párizsban. Párizsból jelentik: Április 18-
 án nemzetközi gyümölesértékesítési kon-
 ferencia fog összejülni Párizsban. Meg
 fogják vitatni a gyümölesfajták észszerű
 megválasztását, a csomagolás kérdését, a
 hűtőházi raktározást és a fogyasztás nö-
 velésének lehetőségét.

Budapesti Nemzetközi Vásár május 6-15.

Több mint ezer gyáros és iparos ki-
 állító.
 Tömegárúk. — Minőségi cikkek.
 Magyar mezőgazdasági exportárúk
 bemutatója.

Exportüzlet pengő ellenében

Nagyszabású divatfelvonulások. —
 Kozmetikai kiállítás. — Repülőgép-
 kiállítás. — Bélyegkiállítás és bélyeg-
 tőzse. — Telepítési és építkezési
 kiállítás. — Mintatanya. — Öntözés,
 fásítás. — Baromfi és apróállat ki-
 állítás. — Borcsoport. — Kísipari
 galéria. — Házipari csoport.
 Nagyszabású utazási, vízum-, szóra-
 kozási és gyógyászati kedvezmények
 a vásárigazolványok alapján május
 20-ig.

**Vásárigazolvány és felvilágosi-
 tás kapható:**
 Clujoa: „Hermes” Biroul de Voiaj si
 Cassa de Schimb Calea Regele Ferdin-
 and 13, és Agencias de Wagons-Lits,
 Piata Unirii No. 18-nál.

NAPRÓL NAPRA

Winfred Wagner asszony közli,
 hogy az elterjedt hírekkel ellentétben
 az idei bayreuthi ünnepi játékokon Tos-
 canini újra dirigálni fog és pedig a
 Mesterdalnokokat és a Parsifalt.

A szárazföldet Velencével összekötő
 új hid felavatása április 21-én lesz. A
 négykilométeres híd a Fiat-gyár új
 társasautó fognak közlekedni. Az utat
 15 perc alatt lehet Mestre és Velence
 között megtenni. Az autóbuszok napo-
 nta 150 menetet fognak lebonyolítani.

Emberemlékezet óta nem volt Párizs-
 ban az idehez hasonló száraz tavasz.
 Több mint husz napja semmi eső nem
 esett Párizsban.

A huszonkét évszázados római Via
 Appia vonalán elkészült a Barigliano
 folyó feletti százméteres híd, amelyet a
 napokban fognak átadni a forgalomnak
 Eddig a Róma-Brindisi közötti ókori
 uton a Bariglianon át csak kóppal,
 vagy csónakokkal közlekedtek.

Milánóban júniusban szabadtéri elő-
 adásban játszani fogják a Jedermann
 Mossival a főszerepben.

A skót Glasgow Rangers május 17-től,
 a hónap végéig Németországban fog tu-
 rázni s játszik Közép-, Észak-, Dél és
 Nyugatnémetország, valamint Branden-
 burg válogatottjaival.

Az április 29-én tartandó kupadöntő-
 re kétszáz ezer jegyigénylés érkezett, de
 csak 92 ezer néző számára van hely a
 Wembley-stadionban.

Mussolini fogadta Röbbelinet, a bé-
 csi Burgszínház igazgatóját, aki köze-
 lebről szinre hozza a Száz nap c. dara-
 bot, amelynek a Duce a szerzője.

של פסח
 Jutányos, de extra jóminőségű
 saját főzésű húsvéti cognac,
 seprű, szilva, uradalmi
 edes és húsvéti
 fajtáborok

Bognár és Szántó
 Erd. Keresk. Rt. CLUJ, Reg. Ferd.
 68-70. Telefon 332-72.

BUTOR **Kellemes otthona lesz.** **BUTOR**
 ha lakásának berendezését egyéni ízlésének megfelelően tervezeti
 meg. Tervezünk egyes butordarabokat is.
 Legmodernebb, szolid kivitelű butorok, modern butorszövetek nagy
 választéka.
Transilvania butorogár
 Cluj, Str. Memorandutui (v. Unió ucca) 1. az emeleten.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Göring és Papen Rómába érkeztek

Hamburgban merényletet követtek el egy nemzeti szocialisták által látogatott vendéglő ellen. „Hazafias” szervezetekbe kényszerítik a köztisztviselőket. Az altonai törvényszéken mindössze két zsidó ügyvéd látja el az ügyeket

Róma, április 10. Von Papen, német helyettes kancellár felesége kíséretében az olasz fővárosba érkezett. Utközben a Messagero munkatársának kijelentette, hogy 18-ig fog Rómában időzni s ez idő alatt kihallgatásra megy a pápához és Mussolinihoz. Von Papen tegnap egyórás látogatást tett a fasiszta kiállításon. Tegnap Göring is, miután a Sportpalotában huszezer nemzeti szocialista előtt tartott beszédet, elutazott repülőgépen Berlinből. A miniszter Münchenbe repült s hétfőn reggel repülőgépen tovább utazott Róma felé. A német miniszterek római útja, hír szerint Hitler utjának előkészületét szolgálja.

Bajorországban kidobálják állásaikból a zsidó orvosokat

Berlin, április 10. Hamburgban a nemzeti szocialisták által látogatott egyik vendéglő ellen bombamerényletet kíséreltek meg, de sikerült elhárítani. Két kommunistát, a merénylet tetteseit letartóztatták. A hamburgi kikötői negyedben tengerészeti rohamosztarga több lövést adott le. A lövöldözők elmenekültek. Egy idejű jelentés szerint Sprenger nemzeti szocialista képviselő megbízás kapott a köztisztviselők hazafias szervezetének megalakítására. A szakszervezeti tömörülést eltiltották. Az új szervezetben egy millió 300 ezer köztisztviselő kap tagságot.

A zsidó üldözések egyidejűleg tovább folytatódnak. Bajorországban a zsidó orvosokat az egyetemi intézetekből, klinikákról és a közegészségügyi szolgálatból sorra elbocsátják. Hasonló sorsban fogják részesíteni a baloldali pártokhoz tartozó orvosokat is.

A berlini Börsen-Courier jelentése szerint az altonai törvényszékhez további intézkedésig csak két zsidó ügyvédet engedélyeztek és pedig dr. Jonas és dr. Rudolf Warburgot.

Bismarck külügyi államtitkár egyelőre rendelkezési állományba került. Mecklenburg-Schwerinben betöltötték a fekete front elnevezésű forradalmi nemzeti szocialista alakulat működését.

Esik a márka árfolyama

Berlin, április 10. A német márka a nyugati értéktőzsdéken árfolyamvesztéseket szenvedett. Az Angriff hangoztatja, hogy a külföld nyugtalansága Németországgal szemben nem jogosult. A nemzeti kormánynek előbb új bázisokat kell megteremtene s azután kezd hozzá a négy évre tervezett újjáépítési programhoz.

Gazdasági és pénzügyi körökben Schacht birodalmi bankelnök nyilatkozatára vezetik vissza az árhanyatlást, aki bejelentette, hogy az aranyfedezet nem haladja meg a 13 százalékot s mivel ki fogják fizetni a 70 millió dolláros kölcsönt is, a külföld számít arra, hogy a bankjegyek fedezete 10 százalék alá kerül.

Egy évi börtönre ítélték egy zsidó árust, mert nem volt jó véleménye Hitlerről

Berlin, április 10. A berlini rendkívüli bíróság, amelyet a hitlerizmus védelmére szerveztek meg, tegnap hozta első ítéletét. A vádlott egy David Leisten nevű vásári árus volt, aki március 24-én egyik nemzsidó vásári szomszédjával beszélgetett a horogkeresztesek vidéki rémségeiről. Leisten beszélgetés közben a hitleri uralomról természetesen nem a legkedvezőbbben nyilatkozott. Az államügyész a tárgyalás alatt kijelentette, hogy soha még rendkívüli bíróság olyan magasztos és nehéz feladatokat előtt nem állott, mint mostanában. A konkrét esetben nyilvánvaló, hogy a vádlott előre megfontolt szándékkal eszelekedett. A hivataból ki-rendelt ügyvéd kijelentette, hogy a vád-

lottát semmi egyéb nem mentheti, mint fajisága és alacsonyrendű foglalkozása. A bíróság egy évi börtönre ítélte David Leisten.

A palesztinai Zsidó Nemzeti Tanács állásfoglalása Hitler Németországgal szemben

Jeruzsálem, április 10. A palesztinai nemzeti tanács s a cionista exekutívé közös táviratot küldtek Hitler Adolf kancellár címére. A táviratban rámutatnak arra, hogy a németellenes bojkott eddig csak egyes egyének kezdeményezésére volt, amelyben hivatalosan egyetlen szervezet sem vett részt. A táviratban kifejtik, hogy a bojkottot meg lehet szüntetni abban az esetben, ha Németország valóban megszünteti a zsidóellenes harcát a távirat másolatát átadták a palesztinai német konzulnak. A német főkonzul fogadta a Vaad Leumi delegációját s a táviratot elküldte Berlinbe.

Ujabb jelentés szerint egy egész estét betöltő gyűlés után a palesztinai Nemzeti Tanács a következő határozatot

hozta:

Látva, hogy a németországi zsidóellenes magatartás most sem szűnt meg, a világ zsidó közvéleménye fogja tudni kötelességét s méltóan fogja megvalósítani a sérelmet, amit rajta elkövettek. A londoni zsidó munkások tiltakozása

London, április 10. A londoni Kings-vay Hall épületében hatalmas tiltakozó gyűlést hívtak egybe az angliai zsidó munkások. A gyűlés főcélja a német országi zsidóüldözések elleni tiltakozás volt. A gyűlésen mintegy ötezer ember vett részt s mindannyian elkeseredve támadták Hitler zsidóellenes magatartását. A gyűlés szónokai között volt Lord Morley s dr. Moseh Gaste, aki az angliai szefard-hitközségek elnöke. Lord Morley kifejtette, hogy a zsidóságot ma nem szabad magára hagyni egy olyan ellenséggel szemben, mint amilyen Hitler Németországa. A gyűlés végén tiltakozó táviratot menesztettek Hitlerhez s a távirat másolatát átadták a londoni német konzulnak is.

Az állam nem fizet a Skodának, míg nincs likvidálva az affér

Bucuresti-Bukarest, április 10. Zeletzky felesége engedélyt kért, hogy elhagyhassa az országot. A katonai ügyészség ma fog dönteni a kérés teljesítéséről. Hír szerint a román állam nem fogja kifizetni a Skoda-gyárnak járó 380 millió első rész-

letet, míg a Zeletzky-ügyet teljesen ki nem derítették. A Skoda-cég három kiküldöttje Bukarestbe érkezett és benyújtotta a cég fellebbezését a kivetett pénzbírság ellen.

A kamara megkezdte a konverzió vitáját

Vaida miniszterelnök beszédével vette kezdtét a vita Nincs ellentét a kormány és a Banca Nationala között

Bucuresti-Bukarest, április 10. A Lupta értesülése szerint a tegnap este tartott miniszteri értekezleten meg a következő módosításokat fogadták el a konverziós törvényjavaslatához:

A 10 hektártól 50 hektárig terjedő földek tulajdonosainál az adós által fizetendő kamat a fizetés ideje alatt három százalékról négy százalékra emelkedik.

Fenntartották a rendelkezést, mely szerint azok a földbirtokosok, akiknek ötven hektárnál nagyobb földjük van, bizonyítási kötelesek, hogy a kölcsönvett összeg-

nek legalább nyolcvan száz lékát földművelési célokra fordították. Csakis ezzel a feltétellel részesülhetnek a konverziós törvény kedvezményeiben.

Kivételt képeznek azok, akiknek főfoglalkozásuk a földművelés, vagyis akiknek jövedelme legalább hatvan százalékban földművelésből származik. Azokra nézve, akik bebizonyítják, hogy a kölcsönvett összegnek legalább nyolcvan százalékát földművelésre investálták, a moratóriumot redukálták öt évről két évre, de joguk van azt további három

évre meghosszabbítani. Arra a kategóriára nézve, amelynek jövedelme legalább hatvan százalékban mezőgazdaságból származik, fenntartották az öt éves moratóriumot.

A 14. szakaszban, amely a szombat éjjeli vitáknak főtárgyát képezte, fenntartották azt a diszpozíciót, hogy a konverzióban részesülők megfizethetik adósságukat a hitelező bank betétnyugtáival is, amiket szabadforgalomban vásároltak.

E viták után teljes megegyezés jött létre az összes faktorok között. A miniszteri bizottság ülése éjjel félháromig tartott.

A kamara ma délelőtti ülésén megkezdődött a konverziós törvényjavaslat vitája. Elsőnek Vaida Sándor miniszterelnök beszélt, aki rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági adósságok konverziójának kérdése évek óta napirenden van és két ízben képezte már a törvényhozás munkájának feladatát annak rendezése. Nincs azonban Romániának ugyisgyávan egyetlen polgára sem, aki ne foglalkozzék ma is ezzel a problémával, aki ne keresné ennek a megoldását és aki saját illúziói szerint ne talált volna valamilyen megoldást.

— Igyekezünk — folytatta a miniszterelnök —, hogy amennyire csak emberileg lehetséges, összeegyeztethessük az adósok és hitelezők közötti érdekeket. Teljesen kielégítő törvényt úgy a hitelezők, mint az adósok részére készíteni lehetetlen. A kormány a pénzügyi törvények elkészítése után a szükséges adatok beszerzésével rövid időn belül megoldást hozott létre. Nyugodt a lelkiismeretünk, hogy akkor, amikor ez a törvény a gyakorlati alkalmazás útjára lép, be fog bizonyulni, hogy ezt nem tehetésgtelmen emberek készítették, hanem olyan férfiak, akik sok tapasztalat birtokában jó szolgálatot kívánnak tenni az országnak, ennek a nehéz kérdésnek elintézésére.

Constantinescu Bordeni georgista kéri, hogy a konverziót terjesszék ki az adósok összes kategóriáira.

Valjean nemzeti agrarpárti szerint a javaslat nem oldja meg, hanem egyszerűen csak elhalasztja a problémát.

A Lupta hangsúlyozza, hogy a kormány és a Banca Nationala között teljes az egyetértés a konverzió kérdésében. Politikai körökben azt hiszik, hogy a javaslatot csütörtök estig a parlament mindkét háza megszavazza.

Hatvanmillios csalás a vasuti kárára

Bucuresti-Bukarest, április 10. A galaczi főügyész bünvádi eljárást indított Weber Johann és Ionita Sterian, a dunai hajógyár mesterei ellen, akik hatvanmillió lejellel károsították meg a CFR-t. A visszaéléseket vasuti mozdonyok és kocsi átadása és javítása alkalmával követték el, úgy, hogy új alkatrészeket, régi használt darabokkal cseréltek ki.

Öngyilkos lett egy orvostanhallgató

Bucuresti-Bukarest, április 10. Doru Blitsstein másodéves orvostanhallgató megmérgezte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkosság oka, hogy eddig szigorlatán megbukott.

Visszaállítják a személyvonatok első osztályát

Bucuresti-Bukarest, április 10. A CFF igazgatósága elrendelte, hogy az I. osztályú kocsiakat állítsák vissza az összes személy- és vegyesvonatokon. Az intézkedés április 14-vel lép életbe.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77

A

Párisi Mintavásárra

május 13-29.

megy ez évben minden erdélyi kereskedő és iparos a vásárlásait eszközölni.

1932-ben 390.000 m² — 7750 kiállító — 2.000.000 látogató.

A vásárigazolvány tulajdonosainak jelentékeny egyéni utazási kedvezmények vannak biztosítva. Társasutazás Kolozsvárról

Vásárigazolványok és felvilágosítások: Agent Commercial de France 1. Strada Matia — Cluj.

Megérkezett az **ananász és vérpiros narancskülönlegesség** Kizárólag a Gilovics és Papszt csemege üzletében Főter 16. kapható

Taka post...
da Baron...
Telefon: ...
Havonta 1...
évre 600...
földre: Ha...
félre 6...
detések di...
KELET...
zsidóság e...
keink utá...
rás megjel...

Erre fel...
az Erdé...

Irtuak...
nagyváradi...
az alkalom...
soknak ez...
arról igyek...
Tiszszász...
zsidók Sol...
Csak ug...
is, hogy...
hurokon já...
szes hivat...
len fordul...
sen menek...
katolikus...
Nem lep...
délyi Lap...
csak a me...
Arról, h...
vadászme...
Csak H...
ról beszél...
lerista...
Tudomá...
A tény...
bizonyítar...
világ kat...
Erről n...
felelnek...
kők, a me...
likusok...
Aztán s...
hitleri ter...
elhallgatt...
oroszsza...
Nem ig...
Mi a s...
kusok üle...
Lapoknál...
szólvá, h...
délyi lap...
ellenes h...
tartja, h...
van a ka...
Ennyit...
És mos...
lyi Lapo...
hurcolni...
Mi var...
kel? ...
Mi nem...
vontuk f...
ket...
Egyált...
a püspök...
Csak...
a nevébe...
„igazság...
Ezt pe...
Most p...
falazás...
husvéti...
Kinek...
ság, hog...
meg a...
csöve? ...
Erre...
Aztán...
csokolóz...

Jötte...
hazak...
Papen...
beteg, e...
dékok a...
ahova...
főleg a...
S mi...
embertá...
huligán...
ők a k...
részt a...
názáret...
resztén...

Mind...
fenyves...
nak az...
a náci...
kete in...
papság...
A va...
Pape...
utaztak...
mal be...
siszta e...